

**UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” DIN SUCEAVA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE SOCIO UMANE
DOMENIUL ISTORIE**

TEZĂ DE DOCTORAT

**CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC:
Prof. univ. dr. Florin PINTESCU**

**Doctorand:
Aurel-Gheorghe PREPELIUC**

**SUCEAVA
2024**

**UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” DIN SUCEAVA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE SOCIO UMANE
DOMENIUL ISTORIE**

TEZĂ DE DOCTORAT

**PLUTĂRITUL ÎN PROVINCIA ISTORICĂ BUCOVINA
ÎN PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XX.
ASPECTE ISTORICE, ECONOMICE ȘI SOCIO-CULTURALE**

Rezumat

**CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC:
Prof. univ. dr. Florin PINTESCU**

**Doctorand:
Aurel-Gheorghe PREPELIUC**

**SUCEAVA
2024**

CUPRINS

Cuvinte cheie.....	6
Cuprinsul tezei de doctorat.....	8
Introducere	10
Structura conținutului tezei de doctorat	14
Concluzii	17
Bibliografie	20

CUVINTE CHEIE

Plutărit, plută, plutaș, legător, dragoman, pădure, Bucovina, stăvilă, hait, opust, Bistrița, Ceremuș, Prut, afluent, lemn, bușteni, schelă, ferăstrău, cherestea, Cernăuți, Uscierki, Vijnîța, Vatra Dornei, taxă de plutire, agenți de plutire, lucrări hidraulice, închisoare de plute.

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

INTRODUCERE

CAPITOLUL 1: CADRUL FIZICO-GEOGRAFIC

CAPITOLUL 2: PLUTĂRITUL PÂNĂ LA 1900

- 2.1. Aspecte generale privind plutăritul bucovinean până la începutul secolului XX
- 2.2. Plutăritul pe râurile Prut și Ceremuș
- 2.3. Plutăritul pe Bistrița Aurie
- 2.4. Alte cursuri flotabile importante
- 2.5. Situația economiei forestiere bucovinene la cumpăna secolelor XIX-XX. Consecințele disensiunilor economice româno – austro-ungare asupra plutăritului din zonă

CAPITOLUL 3: PLUTĂRITUL ÎN BUCOVINA ÎN PERIOADA 1900 – 1918

- 3.1. Plutăritul și industria forestieră din Bucovina în perioada 1900 – 1914. Aspecte generale
- 3.2. Plutăritul în bazinul Prutului cu afluentul Ceremuș
- 3.3 Plutăritul în bazinul Bistriței Aurii cu afluentul Dorna
- 3.4. Consecințele Primului Război Mondial asupra plutăritului în Bucovina

CAPITOLUL 4: PLUTĂRITUL ÎN BUCOVINA ÎN PERIOADA 1919 – 1939

- 4.1. Noua conjunctură de după Primul Război Mondial pentru plutăritul bucovinean. Economia forestieră bucovineană
- 4.2. Aspecte privind organizarea plutăritului
- 4.3. Amenajări și construcții din domeniul plutăritului
- 4.4. Plutăritul în bazinul Bistriței Aurii cu afluenții săi
- 4.5. Plutăritul în bazinul Prut – Ceremuș, cu afluenții lor

CAPITOLUL 5: EFECTELE CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL ASUPRA EVOLUȚIEI PLUTIRII LEMNULUI PE RÂURILE DIN BUCOVINA (SEPTEMBRIE 1939-AUGUST 1944)

- 5.1. Repere generale
- 5.2. Câteva date statistice referitoare la plutăritul din bazinul Bistriței în perioada 1940-1944

CAPITOLUL 6: INSTITUIREA CONTROLULUI DE STAT ÎN SILVICULTURĂ ȘI ÎN EXPLOATĂRILE FORESTIERE. APOGEUL PLUTĂRITULUI ÎN NORD-ESTUL ROMÂNIEI (1944-1959)

- 6.1. Plutăritul bucovinean în epoca postbelică
- 6.2. Câteva aspecte cu privire la organizarea plutăritului în bazinul Bistriței Aurii, în lumina realităților postbelice

6.3. Organizarea activității. Îmbunătățirea condițiilor de muncă

CAPITOLUL 7: PLUTAȘII ÎN BUCOVINA. AȘEZĂRI, SITUAȚIA SOCIO-ECONOMICĂ

7.1. Plutăritul și minoritățile naționale din Bucovina în perioada 1900-1940

7.2. Radiografia socială și economică a comunităților de plutași

7.3. Viața profesională

7.2. Capitalismul din industria lemnului și comunitățile de plutași

CONCLUZII

BIBLIOGRAFIE

LISTĂ ANEXE ȘI TABELE

ANEXE

INTRODUCERE

Bucovina, „țară a fagilor”, pământ românesc acoperit de păduri și udat de numeroase ape curgătoare ce își au izvoarele sub crestele Carpaților „Păduroși”, nu a beneficiat până în prezent de o monografie a plutăritului, ocupație intrată acum în legendă, care însă a întruchipat odinioară spiritul acestui colț de Europa. Plutașii de Bistrița sau de Ceremuș au devenit eroi de legendă, personaje în proză și film, păstrând până astăzi parfumul de aventură și dramatism aferent acestei ocupații și stil de viață.

Pe parcursul Evului Mediu, la răsărit de Carpați s-a practicat un plutărit intens pe câteva râuri ce debușau în bazinul Siretului. O primă menționare a plutăritului în voievodatul Moldovei o regăsim într-un document de pe timpul lui Ștefan cel Mare. Prin actul din 13 martie 1466, voievodul scutește pe locuitorii din satul Negoiești, aflat pe Râul Negru, între altele și de vama pentru plute¹. Neguțătorii din Negoiești făceau comerț cu lemn obținut din zona montană a Moldovei, lemn pe care îl transportau prin plutire cel mai probabil pe râul Bistrița, satul Negoiești fiind localizat pe teritoriul actualului sat Borniș, comuna Dragomirești, județul Neamț.² În timp, informațiile privind plutăritul din Moldova sunt tot mai bogate și din surse dintre cele mai diverse: documente ale Cancelariei domnești de la Iași³, cronici turcești⁴ dar și relatări ale călătorilor străini⁵. În zorii epocii moderne, prin Regulamentul Organic, s-au făcut primii pași în direcția organizării instituționale a plutăritului pe râurile din Moldova, prin declararea drept plutoare a râurilor Siret, Prut, Bistrița și Moldova. În ședința din 14 iulie 1851 a Divanului Obștesc din Moldova, referindu-se la plutirea pe Bistrița și Moldova, se arată că aceasta „va fi neîmpiedicată și pe viitorime pe tot cursul cel mare al acestor ape, vor rămâne neatinse și nesmintite și nu se va aduce pedică negoțului sau primejdie plutașilor”⁶.

Plutăritul a constituit și o ramură a activității umane legată de exploatarea forestieră, de industria cherestelei și de cea a transporturilor. Una din cele mai însemnate bogății ale Bucovinei dacă nu chiar cea mai importantă, pădurea, a beneficiat de atenția, nu lipsită de interes a administrației chezaro-crăiești. Aceasta nu a neglijat nici una dintre regulile unei bune administrații silvice, în paralel cu exploatarea masei lemnoase asigurându-se și realizarea reîmpăduririlor și a amenajamentelor silvice.

Pentru plutăritul din prima jumătate a secolului XX există o consistentă bibliografie, chiar dacă inegală ca valoare sau consistență științifică. Informații dintre cele mai valoroase vin chiar de la sursa primară, de la inginerii silvici implicați direct în toate etapele prin care

¹ Leon Șimanschi, Georgeta Ignat, Dumitru Agache (editori), *Documenta Romaniae Historica*, seria A, Moldova, volumul II (1449-186), volum întocmit de București, Editura Academiei Române, 1976, p. 190.

² Constantin Cojocaru-Țuiac, *Plutăritul pe Bistrița. Incursiune în istorie*, ediția a doua revăzută și adăugită, Iași, Editura Universitas XXI, 2016, pp. 69-71.

³ Prin așezământul din data de 1 septembrie 1776, voievodul Grigore Alexandru Ghica aproba veniturile Mănăstirii Sf. Spiridon din Iași, între acestea și dijma pentru diferite sorturi de cherestele „ce se pogoară pe Siret” (Teodor Codrescu, *Uricaru*, volumul XIX, Iași, Tipografia Buciumului Român, 1891, p. 380).

⁴ Într-un raport din 1763/1764 se vorbește de transportul lemnului prin plutărit pe râurile Siret și Prut cu destinația Galați unde era încărcat în vase cu destinația Istanbul (*Cronici turcești privind Țările Române. Extrase*, vol. 3 *Sfârșitul sec. XVI – începutul secolului XIX*, întocmit Mehmet, Mustafa A., București, Editura Academiei Române, 1980, p. 292).

⁵ Spre exemplu, Georg Lauterer, ofițer de pontonieri din marina austriacă, semnală la 1782 intensul trafic cu plute observat în zona porturilor Galați și Brăila. Din informațiile pe care le-a obținut, lemnul provenea din zona orașului moldovean Piatra dar și din Bucovina (Maria Holban (redactor responsabil), M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Paul Cernovodeanu, *Călători străini despre Țările Române*, vol. IX, București, Editura Academiei Române, 1997, p. 325).

⁶ S. P. Radian, *Transportul lemnului pe apă*, în RP, Tomul V, Anul VI, 15 aprilie 1891, p. 116.

trecea lemnul de la stadiul de arbore, chiar de puiet, la cel de produs finit al fabricilor de cherestea, una dintre etapele intermediare ale acestui ciclu fiind reprezentată de plutărit.

Cea mai competentă poziție în materie de exploatare a pădurilor și plutărit din perioada austriacă a Bucovinei a avut-o Josef Opletal, cel care a proiectat și executat rețeaua de instalații de transport forestiere ale Fondului ortodox greco-oriental al Bucovinei între anii 1890-1910, prin care s-a facilitat trecerea de la o gospodărire primitivă la una modernă⁷. Primul dintre cele două studii ale acestui reputat inginer silvic a fost publicat la Cernăuți în anul 1906 cu titlul *Forstliche Bauinvestitionen im Bereiche der k. k. Direktion der Güter der Bukowiner griechisch-orientalischen Religionsfondes in Czernowitz*. Lucrarea cuprinde detalii despre tentativele timpurii ale imperialilor de a utiliza apa Bistriței pentru transportul lemnului precum și o radiografie a plutăritului din perioada în care a activat

Das forstliche Transportwesen im Dienstbereiche der k. k. Direktion der Güter des Bukowiner Griechische Orientalischen Religionsfondes, nach amtlichen Quellen, apărut la Viena în anul 1913, face referiri pe larg la transportul prin plutărit al lemnului în întreaga Bucovină, datele și aprecierile sale fiind esențiale pentru orice demers privind cercetarea vieții economice bucovinene de dinainte de Primul Război Mondial.

În aceeași linie de profesionalism se înscriu și articolele publicate în „Revista Pădurilor”, apărută la București începând cu anul 1886, Bucovina constituind un model pentru silvicultorii din Vechiul Regat relativ la modul de gestionare și exploatare a fondului silvic. În paginile revistei apar informații prețioase culese cu prilejul vizitelor forestierilor din Regatul României în Bucovina⁸, rapoarte consulare austrice referitoare la tranzitul de lemn prin România sau comerțul lemnului în portul Galați. Revista Pădurilor a publicat o serie de articole scrise de ingineri silvici, implicați în organizarea plutăritului pe Bistrița moldovenească la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX. Sunt descrise detaliat modul de legare a plutelor, categoriile și dimensiunile acestora, etapele de plutărit pe Bistrița și detalii din viața plutașilor⁹.

Informații de ordin legislativ cu trimitere directă la plutărit regăsim în „Focea legilor și a ordinăciunilor pentru Ducatul Bucovinei”, unul dintre titlurile sub care au fost publicate în perioada 1850-1918 dispozițiile legislative cu aplicativitate pentru teritoriul Bucovinei.

Dintre lucrările generale apărute la Viena la cumpăna secolelor XIX-XX enumerăm doar *Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild. Bukowina*, 1889 și *Geschichte des österreichischen Land und Forstwirtschaft und ihrer Industrien 1848-1893*, Supplementband, Zweite Hälfte, 1901 în care sunt rezervate capitole ample silviculturii și plutăritului bucovinean.

Informații prețioase cu privire la plutărit – un domeniu care făcea senzație în acele vremuri – regăsim și în paginile presei bucovinene, cu precădere a ziarelor din Cernăuți, nu puține la număr, dar și a publicațiilor din capitala imperiului, Viena. În paginile cotidienele de limbă germană din Cernăuți sunt publicate analize economice competente, sub semnătura unor reputați specialiști în domeniul economic sau bancar. Valoroase prin descrierile fidele ale locurilor întâlnite sunt și reportajele de călătorie semnate de turiști anonimi, entuziasmați de sălbăcia traseelor turistice, unde se intersectau și cu numeroase construcții de plutărit, dar și eseurile aparținând istoricului R. F. Kaindl. Prestigiosul săptămânal austriac „Oesterreichische Forst-Zeitung”, apărut la Viena în perioada 1885-1939, a publicat

⁷ Radu Ichim, *Oameni și fapte în viața pădurilor din Bucovina* (I), în „Bucovina forestieră”, serie nouă, Anul III, nr. 1 (1995), p. 55.

⁸ C. Ivanovici, *O excursie forestieră în Bucovina*, în RP, Tom XXV, Serie III, An V (1911); G. C. Ionescu, *Excursia Școlii forestiere în anul 1912*, în RP, Tomul XXVII, Seria V. – Anul VII (1913).

⁹ D. G. Ionescu, *Plutăria pe Bistrița*, în RP, Tomul XII, Seria II, Anul II, 1898; M. Anania, *Pădurea Tarcău*, în RP, Tomul XVI, Seria II, Anul IV (1900); N. Saegiu, *Transportul în gospodăria forestieră*, în RP, Tom XV, Seria II, An V (1901).

numeroase studii cu privire la realizările din domeniul forestier și al plutăritului bucovinean din perioada administrației austriece.

Și în afara Bucovinei, au văzut lumina tiparului în perioada interbelică o serie de lucrări de sinteză, într-un moment în care, plutăritul rămânea o soluție viabilă pentru problema transportului buștenilor, o materie primă ce prezenta serioase inconveniente prin masă și volum¹⁰.

Mai puțin cercetate de către specialiști au fost fondurile arhivistice, una dintre explicații fiind și faptul că, cea mai mare parte a arhivelor din perioada austriacă se găsesc la Cernăuți, unde accesarea lor nu a fost (cu atât mai puțin, în condițiile războiului de acum) tocmai facilă. Serviciul Județean Suceava al Arhivelor Naționale ale României găzduiește puține documente din perioada austriacă iar dintre celelalte arhive județene ce dispun de fonduri relevante pentru istoricul problemei doar arhivele din Bistrița-Năsăud au fost studiate, unele documente fiind publicate în cartea *Năluci pe ape. Plutașii*, a cercetătorului Paul Brașcanu. Pentru perioada interbelică precum și pentru prima decadă postbelică, Serviciul Județean Suceava deține câteva fonduri de cea mai mare importanță pentru înțelegerea evoluției plutăritului aflat sub coordonarea autorităților românești. În primul rând trebuie menționat Fondul Serviciul Ape Câmpulung Moldovenesc ce grupează documente din perioada 1900-1958. Acest serviciu, ce a suferit mai multe reorganizări după anul 1920, se afla în subordinea Direcției Apelor, între altele având atribuții legate de amenajarea râurilor pentru navigație și de supravegherea aplicării Legii apelor¹¹. Informații vaste privind viața politică și economică din perioada interbelică și până în anul 1950 cu referire directă la industria forestieră și plutărit sunt cuprinse în fondurile prefecturilor județelor bucovinene Câmpulung¹² și Rădăuți¹³.

Dacă aceste fonduri arhivistice sucevene aflate la îndemână ne erau cunoscute anterior elaborării prezentei teze de doctorat, pe măsura avansării în cercetare au putut fi introduse în circuitul științific și alte fonduri documentare păstrate la Arhivele Naționale, atât cele de la Arhivele Naționale Istorice Centrale cât și ale filialelor sale județene Neamț, Bistrița-Năsăud, Iași și Bacău.

Au fost cercetate și fonduri aparținând Arhivei de la București a Ministerului Afacerilor Externe precum și Arhivele Militare Pitești, relevante pentru înțelegerea dificultăților cărora au trebuit să le facă față diriguitorii plutăritului pe râurile bucovinene în primii ani ai celui de-Al Doilea Război Mondial.

Un studiu relativ nou dedicat plutăritului, cel al profesorului Constantin Cojocaru-Țuiac, *Plutăritul pe Bistrița. Incursiune în istorie*, a fost publicat în anul 2010. Constituind prima sinteză a plutăritului pe Bistrița, de la izvoare și până la vărsarea în Siret și mai departe până la Dunăre, cartea valorifică bogatul fond documentar al Academiei Române, în același timp dezvăluindu-ne capitole vaste din perioada de final a plutăritului pe Bistrița, era *Sovromlemnului*, autorul însuși fiind în tinerețe implicat în activitățile de plutărit din zona localității de reședință din județul Neamț. Această lucrare, ce atinge doar tangențial problematica plutăritului bucovinean, analizând cu precădere aspecte ce țineau de transportul lemnului pe undele Bistriței în aval de Zugreni și pe afluentul de dreapta al Bistriței, Neagra Broștenilor, are ca minus apelul aproape inexistent la documentul de arhivă.

¹⁰ Ladislau Papp, Gh. P. Antonescu, Eugen Guzman, *Transportul lemnelor pe apă și pe uscat*, București, Tipografia „Națională” Jean Ionescu & Co, 1923; Angela Vlad-Popovici, *Exploatarea pădurilor și plutăritul pe valea Bistriței moldovene*, în „Lucrările Institutului de Geografie al Universității din Cluj (Timișoara), vol. VII (1942); Victor Țăranu, *Plutăritul pe Bistrița*, în „Anuarul Liceului «Petru Rareș»” Piatra Neamț, 1936-1940; Radu Ichim, *Plutăritul pe Bistrița*, în „Almanahul Pădurii” (1985).

¹¹ SJSAN, Prefața Fondului Serviciul Ape Câmpulung Moldovenesc, pp. 1-2.

¹² Idem, Prefața Fondului Prefectura județului Câmpulung Moldovenesc, pp. 2-3.

¹³ Idem, Prefața Fondului Prefectura județului Rădăuți, pp. 2-3.

Năluci pe ape. Plutașii, a cercetătorului Paul Brașcanu, lucrare ce a văzut lumina tiparului în anul 2014 este mai focusată pe plutăritul pe Bistrița Aurie și pe celelalte cursuri flotabile bucovinene. Cartea excelează printr-un bogat material ilustrativ și o mai largă paletă a surselor informative, inclusiv prin publicarea mai multor documente de arhivă inedite, valoarea informativă fiind ciuntită de o regretabilă lejeritate în redactarea aparatului critic.

Metodele de cercetare. Gestionarea unei cantități mari de documente inedite, provenind în special din fonduri arhivistice dar și a varietății de documente publicate precum și valorificarea colecțiilor de presă și periodice studiate, au presupus apelul la mai multe metode de cercetare:

- **Metoda cercetării bibliografice**, prin care s-a reușit identificarea surselor de informare și accesul la acestea. Au fost utilizate mai multe instrumente bibliografice, inclusiv cataloagele electronice și o serie de baze de date, atât cele tradiționale cât și în varianta on-line.
- **Metoda geografică (cartografică)** implică utilizarea cunoștințelor geografice în stabilirea și explicarea anumitor fapte istorice. În acest fel am valorificat o serie de documente cartografice identificate în fondurile arhivistice, pe care le-am considerat relevante pentru tema de cercetare, atât prin bogăția de informații cât și prin ineditul acestora.
- **Metoda cronologică** a impus o prezentare a materialului faptic în succesiunea istorică corectă, condiție esențială pentru înțelegerea evoluției problemei nu doar spațial ci și temporal.
- **Metoda statistică** a fost luată în considerare pentru sublinierea unor aspecte economice iar pentru evidențierea unor concluzii am utilizat frecvent reprezentări grafice sub forma tabelor.
- **Metoda comparativă**, în completarea celor statistice și cartografice, a fost folosită pentru suplinirea unor lacune informative din izvoare și oferirea unor interpretări mai exacte la concluziile ce se cereau îmbunătățite.

O istorie științifică, critică, a plutăritului bucovinean se impune astăzi cu atât mai mult cu cât digitizarea arhivelor și bibliotecilor din întreaga lume pune la dispoziția cercetătorului, la un clic distanță, fonduri și colecții până mai ieri greu accesibile. Lucrarea noastră aduce argumente noi și originale în devoalarea plutăritului din punct de vedere istoric, economic și socio-cultural, constituind un adevărat punct de plecare pentru o sinteză generală a plutăritului bucovinean.

STRUCTURA CONȚINUTULUI TEZEI DE DOCTORAT

Noutatea științifică a acestei lucrări constă în abordarea interdisciplinară a plutăritului prin apelul preponderent la documentul de arhivă (o direcție cel mai adesea ignorată în cercetările anterioare) cumulat cu valorificarea accesului mai facil la bazele de date ale marilor arhive și biblioteci din țară și din Europa, rezultatul fiind o sinteză a plutăritului bucovinean structurată cronologic, care, să ofere în același timp și o imagine clară a vieții economice și socio-culturale a comunităților de plutași din Bucovina, din prima jumătate a secolului XX.

În acest sens, am plecat de la o serie de **ipoteze de cercetare** corespunzând structurii lucrării:

1. Compactele forestiere masive, cu preponderența coniferelor și o rețea densă de râuri, cu debit și direcția de curgere optime ofereau Bucovinei condiții foarte bune pentru transportul lemnului prin flotare;
2. Plutăritul pe râurile din Bucovina a cunoscut o dezvoltare pe scară mare pe timpul stăpânirii austriece, cu o etapă de tatonare până la jumătatea secolului al XIX-lea și una de maturitate din zorii secolului XX;
3. Plutăritul pe râurile din Bucovina în perioada 1900-1914, reprezintă o extensie firească, fără sincope, a activității din secolul precedent;
4. În perioada interbelică, creșterea capacității de prelucrare a fabricilor de cherestea bucovinene a redus din amplitudinea transportului pe apă al buștenilor dincolo de limitele provinciei;
5. Plutăritul bucovinean a cunoscut un regres în perioada celui de-al Doilea Război Mondial;
6. După război se constată o intensificare a plutăritului bucovinean, în paralel cu îmbunătățirea condițiilor de muncă și a creșterii veniturilor plutașilor;
7. În timpul regimului comunist, se constată o creștere graduală a imixiunii Partidului Comunist în toate aspecte ce țineau de viața privată și profesională a plutașilor.

Primul capitol reprezintă o trecere în revistă a principalilor factori geografici care au potențat apariția și dezvoltarea în Bucovina a unei înfloritoare industrii a exploatării lemnului, dublată la scurt timp de o modernă industrie a cherestelei orientată către export. Acest lucru a devenit o realitate datorită vastei rețele hidrografice a Bucovinei, câteva dintre aceste râuri oferind atuuri remarcabile pentru practicarea plutăritului. Pentru surprinderea cât mai fidelă a condițiilor fizico-geografice ale cursurilor bucovinene pe care se practica plutăritul, am apelat și la câteva lucrări importante nu doar prin valoarea lor științifică ci și prin faptul că autorii lor au fost contemporani acestui fenomen¹⁴. Un fenomen ce se repeta ciclic pe râurile alpestre precum Bistrița sau Ceremușul o reprezenta umflarea bruscă a debitului, ca urmare a unor ploi torențiale. Consecințele acestor viituri (puhoaie) asupra plutăritului au fost deosebit de costisitoare, beneficiind ca atare de atenția specialiștilor forestieri. Au fost publicate o serie de articole în care s-au analizat cauzele acestui fenomen și posibilele contramăsuri¹⁵. În capitol sunt valorificate fondurile arhivistice inedite, conținând dosare întregi cu documente ale

¹⁴ Victor Tufescu, *Valoarea economică a râurilor moldovenești*, în „Buletinul Societății Regale Române de Geografie”, Tomul LIX, București, 1940, pp. 469-517; Emil Grigorovitz, *Dicționarul geografic al Bucovinei*, București, Atelierele grafice Socec & Co, 1908.

¹⁵ I. P. Cartianu, *Plutăria pe Bistrița și puhoaietele (inundațiile)*, în RP, Tomul XXVI, Seria IV, Anul VI, 1912, pp. 288-297.

autorităților administrative, care inventariază pierderile produse plutăritului prin viituri¹⁶ dar și prin formarea de poduri de gheață pe râuri¹⁷.

Capitolul 2 a urmărit drept obiectiv reconstituirea istoricului plutăritului pe râurile bucovinene, pe timpul stăpânirii austriece în perioada 1774-1900. În primul subcapitol sunt analizate aspectele generale ale plutăritului bucovinean până la sfârșitul secolului al XIX-lea. Au fost punctate eforturile austrieților de a „sparge” monopolul otoman asupra comerțului cu lemn la Gurile Dunării, locul unde debușau cele mai importante râuri utilizate pentru transportul lemnului prin flotare, Siretul cu afluentul Bistrița și Prutul cu Ceremușul. Următoarele două subcapitole sunt dedicate plutăritului pe Ceremuș și pe afluenții, cu continuarea firească Prutul, și plutăritului pe Bistrița Aurie și pe afluenții acesteia. Celorlalte râuri bucovinene pe care s-a transportat lemn prin flotare le-a fost rezervat un alt subcapitol, acestea fiind utilizate pentru plutărit perioade scurte de timp, amploarea fenomenului fiind redusă. Partea de final a capitolului tratează situația economiei forestiere la finalul perioadei, fiind analizate și repercusiunile asupra plutăritului, ca urmare a demersurilor Regatului României de a renegocia relațiile economice cu Austro-Ungaria. Demersul științific din acest capitol s-a bazat mai cu seamă pe utilizarea documentelor editate, a unor lucrări de specialitate și pe valorificarea informațiilor din periodicele de limbă germană de la Cernăuți și Viena. Din categoria izvoarelor inedite au fost studiate și valorificate acele fonduri aparținând Serviciului Județean Bistrița-Năsăud al Arhivelor Naționale care cuprind documente redactate în limbile română sau germană.

Capitolul 3 a fost conceput pe o structură asemănătoare capitolului anterior, continuând analiza plutăritului pe râurile bucovinene până la sfârșitul Primului Război Mondial. Într-un prim subcapitol se analizează plutăritul de la începutul secolului XX, o continuare logică a acestei activități din ultima perioadă a secolului al XIX-lea. Alegerea anului 1900 ca limită inferioară a perioadei reprezintă, recunoaștem, un prag arbitrar. Celor două importante bazine hidrografice utilizate în plutărit, Prut/Ceremuș și Bistrița Aurie, li s-a alocat câte un subcapitol, informațiile de ordin istoric și economic fiind susținute și printr-o serie de reprezentări grafice. Au fost valorificate și date statistice minuțioase din paginile unor publicații vieneze accesibile în urma digitizării colecțiilor Österreichische Nationalbibliothek¹⁸. Cel de-al patrulea subcapitol tratează un aspect inedit – situația plutăritului bucovinean în timpul Primului Război Mondial.

Capitolul 4, în care se analizează plutăritul bucovinean în perioada interbelică, este și cel mai amplu capitol al cercetării. Beneficiind de un bogat material documentar inedit identificat în fondurile arhivistice ale SANIC (în special fondul Ministerul Lucrărilor Publice – Direcția Apelor), dar și ale câtorva servicii județene (în special Suceava cu fondul Serviciul Ape Câmpulung și Bacăul cu fondul Serviciul Ape Bacău), acest capitol tratează plutăritul în bazinele Ceremuș/Prut și Bistrița Aurie – pe celelalte râuri această activitate fiind sistată definitiv. Există și subcapitole ce explorează laturile organizatorice și tehnice ale plutăritului. Subcapitolul introductiv face o radiografie detaliată a economiei forestiere bucovinene din perioada interbelică cu noile puncte forte dar și cu minusurile economiei capitaliste românești, la care se alinia și provincia proaspăt întoarsă la trupul țării.

Industria bucovineană a cherestelei, axată în continuare pe exportul pe piețele Occidentului, se găsea într-o permanentă „stare de alarmă” pentru găsirea soluțiilor optime de export a mărfii peste hotare. Și aceasta în condițiile slăbiciunilor căilor de comunicații

¹⁶ Serviciul Județean Suceava al Arhivelor Naționale (în continuare SJSAN), Fond Prefectura județului Câmpulung, dosar 47/1927.

¹⁷ *Ibidem*, dosar 44/1922, f. 52.

¹⁸ „Österreichische Wochenschrift für den öffentlichen Baudienst”, oficiosul Ministerului Lucrărilor Publice de la Viena, ne pune la dispoziție o serie statistici inedite referitoare la plutăritul bucovinean din aceeași perioadă.

feroviare și navale românești, ce se dovedeau adesea lipsite de competitivitate în fața celor polone din vecinătatea Bucovinei¹⁹.

Capitolul excelează prin apelul la metoda statistică, numeroșii termeni tehnici beneficiind și de o bogată reprezentare grafică. Un alt aspect inedit – activitatea Comisiunii româno-polone a Ceremușului – a putut fi urmărit pe toată perioada interbelică cu ajutorul substanțial al documentelor generate de activitatea Direcției Apelor, începând cu decizia înființării comisiei mixte în anul 1921²⁰.

Capitolul 5 a fost intitulat *Efectele celui de-al doilea război mondial asupra evoluției plutirii lemnului pe râurile din Bucovina (septembrie 1939 – august 1944)*. tratează mai întâi situația plutăritului bucovinean în lumina realităților dure generate de declanșarea conflictului mondial, inițial la granițele României neutre, și, mai târziu, cu România combatant și teatru de război. Pentru perioada neutralității, cele mai bune surse de informare cu privire la situația dificilă prin care trecea plutăritul de pe frontiera cu noul vecin de pe Ceremuș – U.R.S.S. – le reprezintă documentele inedite din Arhiva MAE de la București și din fondurile SANIC, la care se adaugă informațiile de presă.

Pierderea bazinului Ceremușului în vara anului 1940, urmată de trecerea nordului provinciei sub administrație militară, au redus sursele de informare cu precădere la partea de sud a Bucovinei cu Bistrița Aurie și afluenții ei. Condițiile reluării plutăritului pe Ceremuș, după recucerirea nordului Bucovinei de la sovietici, au putut fi devalate prin studierea la Arhivele Militare Pitești a fondului Corpul Grănicerilor, ce conține documente privitoare la negocierile româno-germane pentru reglementarea plutăritului pe baze de bună vecinătate. În bazinul Bistriței s-a putut plutări fără întreruperi până în toamna anului 1944, traficul de plute fiind însă mult diminuat în comparație cu anii de dinaintea declanșării conflagrației mondiale.

În cel de-al șaselea capitol am analizat modul de desfășurare a transportului lemnului pe râurile din sudul Bucovinei (actualul județ Suceava), din momentul ascensiunii la putere a Partidului Comunist și până la curmarea plutăritului pe Bistrița prin ridicarea barajului hidrocentralei „V. I. Lenin” de la Bicaz în 1959. Acest an marchează simbolic finalul plutăritului pe Bistrița, chiar dacă, această activitate a mai continuat în amonte de baraj, la o intensitate mult mai scăzută, în anii imediat următori.

Se compune din trei subcapitole tratând, în ordine, următoarele probleme: trecerea plutăritului sub controlul statului comunist; organizarea transportului lemnului prin flotare, pe Bistrița și pe afluenții acesteia, ca parte a economiei socialiste; îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale plutașilor, pe fondul intensificării exploatărilor forestiere și a plutăritului în prima decadă de după încheierea războiului.

Ultimul capitol (7) surprinde situația socio-economică a acestei bresle de-a lungul timpului, nefiind neglijată nici structura etnică a lucrătorilor implicați în activități din sfera plutăritului. Un subcapitol tratează întreg nomenclatorul regăsit în plutărit, plutașii fiind desigur, cei mai cunoscuți reprezentanți ai acestei ocupații. Însă, alături de aceștia, plutăritul se baza pe conlucrarea și a altor categorii profesionale. A fost analizată și organizarea plutașilor bucovineni în sindicate, o acțiune începută timid în perioada interbelică, pentru a triumfa în primii ani de după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, plutașii bucovineni sfârșind însă prin a fi asimilați în masa amorfă a aparatului partidului unic.

¹⁹ Horia Lazăr, *Comerțul lemnului. Exportul și importul lemnăriei*, în RP, Anul XXXIX, Nr. 1-2, ianuarie-februarie 1927, pp. 50-55.

²⁰ MO, nr. 182, 19 noiembrie 1922, pp. 8449-8461.

CONCLUZII

O istorie a acestui colț de țară nu poate fi completă fără studierea importanței principalei bogății a solului bucovinean – pădurea. Denumirea „Bucovina”, impusă de Austrieci după desprinderea teritoriului de la Moldova în anul 1774, face trimitere tocmai la codrii nesfârșiți ce acopereau aproape jumătate din suprafața provinciei. Pentru punerea în valoare a masei lemnoase a pădurilor bucovinene, austriecii nu au trebuit decât să ducă mai departe o metodă simplă și relativ ieftină de transport a lemnului, utilizată pe scară largă și până în acel moment pe Bistrița moldovenească și pe alte râuri din arealul carpatic – **plutăritul**. Cu rigoarea germană bine-cunoscută, austriecii au perfecționat metoda transportului lemnului prin flotare, au introdus tehnici și materiale noi și au construit un mare număr de stăvilare de plutire a lemnului reușind să amenajeze pentru plutărit și acele cursuri de apă nesemnificative din punct de vedere al debitului, care făceau legătura cu masive forestiere valoroase.

Bucovina îndeplinea toate cerințele pentru a putea susține un plutărit viabil: păduri cu esențe valoroase, cerute de piața de desfacere internă și mai ales externă, ape curgătoare ce izvorau din Munții Carpați și erau culese gravitând către bazinele râurilor Siret și Prut, prin intermediul cărora plutele își croiau drum către porturile Dunării pentru a fi încărcate mai apoi pe corăbii. Inițial, râuri precum Bistrița, Prut sau Ceremuș au putut fi utilizate pentru plutărit chiar și în starea lor naturală însă, după ce tăierile au epuizat pădurile din imediata apropiere a cursurilor flotabile, s-a recurs la amenajarea pentru plutărit și a afluenților, direcția de înaintare a exploatărilor forestiere și a plutăritului fiind dinspre aval către amonte.

O serie de elemente fizico-geografice ale râurilor flotabile (debitul, nivelul și viteza apei, panta, adâncimea și lățimea albiei) au putut fi corectate de către om printr-o serie de construcții ce necesitau o permanentă supraveghere, îngrijire și reparare, altele însă, reprezentau permanente provocări pentru desfășurarea plutăritului prin imposibilitatea controlării lor, aici intrând perioadele de îngheț și de scurgere a sloiurilor dar mai ales viiturile.

Odată cu creșterea valorii lemnului s-a pus problema intervenției majore antropice asupra cursurilor de apă curgătoare în vederea amenajării optime pentru plutărit. Au fost vizate sectoarele de chei unde trebuiau aruncate în aer stâncile ce periclitau atât integritatea plutei cât și viața plutașilor dar și locurile unde cursurile râurilor se răsfirau, aici impunându-se închideri de brațe sau îngustarea albiei pentru a asigura un debit corespunzător trecerii plutei.

Factorii geografici nu erau determinanți în totalitate în ceea ce privește viabilitatea plutăritului pe o anumită apă curgătoare. Spre exemplu, Nistrul, deși întrunea toate calitățile de navigabilitate (cel puțin până la cataractele din aval de Iampol), nu a avut nici o relevanță pentru plutăritul bucovinean, deoarece nu era legat prin nici un afluent de masive păduroase de pe teritoriul Bucovinei. Chiar și Prutul, care era alimentat cu lemn prin intermediul afluentului Ceremuș, nu era utilizat în plutărit la întreaga capacitate de transport, deși exista o cerere imensă de lemn de construcție și de lemn de foc în sudul Basarabiei, motivul fiind prelucrarea unei părți însemnate a lemnului plutei în fierăstraiele și fabricile de cherestea bucovinene. Paradoxal, un volum însemnat din lemnul de rășinoase exploatat în Bucovina era cumpărat de negustori și firme din Vechiul Regat, pentru a fi mai apoi reexportat, după combinarea cu lemn obținut din bazinul Bistriței moldovenești, mai slab calitativ.

Pe parcursul secolului al XIX-lea, după un început mai ezitant, autoritățile austriece și administrația bucovineană au crescut gradul de utilizare a râurilor provinciei pentru plutărit, rând pe rând fiind amenajate în acest scop porțiuni tot mai întinse din cursul râurilor Bistrița Aurie, Ceremuș, Prut, Siret, Suceava, Moldova ca și pe o serie de afluenți ai Bistriței și

Ceremuşului. Nu a fost trecută cu vederea nici reglementarea legislativă a plutăritului, multe dintre prevederile respectivelor legi și ordonanțe fiind valabile pe toată perioada stăpânirii austriece și ani buni după aceea. Extinderea rețelei de căi ferate locale bucovinene (Bukowinaer Lokalbahnen) a condamnat viitorul transportul lemnului prin plutărit pe râurile Moldova, Suceava sau pe cursul superior al Siretului în ciuda investițiilor însemnate făcute pentru amenajarea acestor ape flotabile.

Până la unirea Bucovinei cu România, pe râurile bucovinene au coexistat cele două metode de flotare a lemnului, plutăritul „în trunchiuri pierdute” (sălbatic) și transportul lemnului în plute. Fiecare tip de plutărit avea plusuri și minusuri, plutăritul sălbatic necesitând debite ceva mai mari decât dacă lemnul ar fi fost legat în plute, în schimb, cerea o forță de muncă mai puțin specializată, ceea ce, coroborat și cu posibilitatea plutirii unor cantități mai mari de lemn, recomanda plutăritul sălbatic din punctul de vedere al profitabilității. După Primul Război Mondial, în special din considerente vizând diminuarea pagubelor produse de plutărit riveranilor și căilor de comunicații, s-a renunțat la plutăritul sălbatic pe râurile Bucovinei, cu excepția unor situații singulare, când, pe distanțe scurte și doar pe afluenți, s-au mai emis astfel de autorizații de plutire.

Perioada interbelică a reprezentat unificarea principalelor bazinelor hidrografice cu obârșia în Carpații Orientali sub aceeași tutelă politico-administrativă înlăturând granițele care stânghereau bunul mers al plutăritului. Pentru frontiera nordică ce urma talvegul Ceremuşului Alb și în continuare al Ceremuşului, a fost găsită soluția înființării unei comisii mixte româno-polone, ce avea ca principală menire diriguirea plutăritului, inclusiv pe unii afluenți.

S-au cristalizat doi poli importanți ai plutăritului bucovinean, capitala Cernăuți, cu importanta fabrică de cherestea înființată de Soc. „Goetz” în ultimul sfert al secolului al XIX-lea și cu singura bursă a lemnului din România interbelică și orașul Vatra Dornei, centru al comerțului dar și al prelucrării lemnului transportat în plute din bazinul Bistriței Aurii.

Ca și în perioada stăpânirii austriece, autorizarea plutăritului cădea în sarcina prefecturilor în zona cărora se desfășura plutirea lemnului, însă, atribuțiile autorităților locale au fost mult diminuate trecând în sarcina serviciilor teritoriale ale Direcției Apelor din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice.

Inovații precum generalizarea utilizării legăturilor din sârmă oțelită au permis legarea unor plute mai mari ceea ce a condus la un mai bun randament în plutărit și la creșterea veniturilor forței de muncă.

Traseul ascendent al economiei românești la care trebuie raportat și plutăritul a fost zdruncinat de declanșarea celui de-al Doilea Război Mondial cu efecte devastatoare pentru industria bucovineană a cherestelei orientată către export. Redesenarea frontierelor României în vara anului 1940 a lovit din plin Bucovina prin pierderea nordului provinciei cu bazinul Ceremuşului în favoarea U.R.S.S.-ului și a unei porțiuni din teritoriul județului Câmpulung retrocedată Ungariei. Dacă nordul Bucovinei a fost recuperat un an mai târziu, teritoriul cedat Ungariei împreună cu sectoare întregi de cursuri plutibile și o serie de stăvilare, nu a putut fi recuperat până în toamna anului 1944, cu repercusiuni dintre cele mai nefaste pentru capacitatea de transport a Bistriței în toți acești ani.

Trupele germane în retragere au aruncat în aer toate podurile de pe Bistrița astfel încât plutăritul a putut fi reluat abia în vara anului 1945, demersul fiind urgentat de necesitatea achitării obligațiilor ce îi reveneau României conform Convenției de Armistițiu.

În scurt timp s-a produs și naționalizarea industriei cherestelei, fapt ce a permis o uniformizare a activității de exploatare, transport și prelucrare a lemnului, proces dus la paroxism prin înființarea Societății „Sovromlemn” prin care au fost jefuite pădurile României, cele din bazinul superior al Bistriței fiind cap de listă, aici existând numeroase parchete cu lemn exploatabil iar transportul se putea face rapid și ieftin prin plutărit. Volumul plutei încredințate plutașilor a crescut de până la 10 ori comparativ cu datele valabile pentru

începutul secolului, procesul de producție fiind tot mai automatizat. A existat și o preocupare a autorităților comuniste pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă ale plutașilor și legătorilor din schele, au fost ridicate cantine și dormitoare pentru plutași și au fost introduse mijloace regulate de transport a acestora spre locul de preluare a plutelor sau pentru drumul de întoarcere.

Din toate timpurile plutașii au constituit o breaslă exclusivistă, meseria învățându-se din tată în fiu. O condiție esențială pentru parcurgerea traseului la cârma unei plute constituind-o cunoașterea amănunțită a cursului apei, plutașii erau recrutați din satele riverane râului pe care se transporta lemnul în plute, situațiile în care există informații despre plutași aduși din alte zone la plutărit fiind rarissime. Astfel, structura etnică în plutărit este o reflectare a componenței etnice a localităților ce au dat contingente relevante de plutași. În bazinul Ceremușului, suprapus în linii mari arealului locuit majoritar de populația slavă a Bucovinei, cei mai mulți dintre plutași erau huțuli. Atrași de câștigurile mai bune din plutărit comparativ cu alte domenii de activitate, și numeroși evrei din zonă au luat „calea apelor” în special în perioada stăpânirii austriece. Pe Bistrița Aurie, alături de românii majoritari existau o serie de colonii germane, în special lucrătorii nemți din Iacobeni fiind deosebit de apreciați pentru priceperea lor în plutărit și legarea plutelor.

O trăsătură specifică gospodăriilor de plutași o reprezintă rolul mai important al femeii pentru a suplini absența îndelungată a bărbatului angrenat peste vară în plutărit și iarna în muncile forestiere.

Munca în plutărit era una solitară, dar, la nevoie, plutașii se organizau în cete, punându-se sub comanda unui dragoman. Caracterul sezonier al activității și sistemul încheierii contractelor în avans, au împiedicat cristalizarea unei mișcări sindicale viguroase în perioada interbelică, sindicatele de după anul 1944 fiind rapid asimilate de către structurile Partidului Comunist.

Degradarea malurilor apelor curgătoare ca efect al plutăritului ca și pierderile cantitative și calitative pe care lemnul le suporta prin plutire, au făcut ca, dincolo de un punct, metoda de transport a lemnului prin flotare să își piardă din viabilitate în condițiile dezvoltării permanente a sistemului de transport rutier, camioanele de mare capacitate putând încărca și transporta volumul de lemn necesar economiei naționale.

Cu acesta și meseria plutașilor a intrat în legendă, instalațiile de plutărit rămase în conservare fiind distruse de inundațiile din anul 1970.

BIBLIOGRAFIE

I. Izvoare

I.1. Izvoare inedite

I. 1. a. Izvoare documentare inedite

1. Arhiva Ministerului Afacerilor Externe – București
2. Arhivele Militare Pitești
3. Serviciul Arhivele Naționale Istorice Centrale al Arhivelor Naționale
4. Serviciul Județean Bacău al Arhivelor Naționale
5. Serviciul Județean Bistrița-Năsăud al Arhivelor Naționale
6. Serviciul Județean Iași al Arhivelor Naționale
7. Serviciul Județean Neamț al Arhivelor Naționale
8. Serviciul Județean Suceava al Arhivelor Naționale

I.1. b. Izvoare narative inedite

1. S. Gârbu, *Monografia Fondului bisericesc ortodox român din Bucovina*, manuscris, 1934, Biblioteca Muzeului Național al Bucovinei Suceava.
2. Nimigeanu, George, *Huțanii din România*, manuscris, 1945, Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera” din Suceava.

I. 1. c. Istorie orală

1. Interviu cu plutașul Pața Vasile, plutaș din satul Gura Haitii, com. Șaru-Dornei. Casete audio înregistrate la 4 octombrie 2000, 4 octombrie 2002 și 11 iunie 2005.
2. Interviu cu Pața Hortensia, soție de plutaș din satul Gura Haitii, com. Șaru-Dornei. Casetă audio înregistrată la 30 octombrie 2001.

I. 2. Izvoare editate

I. 2. 1. Izvoare documentare editate

1. *Documenta Romaniae Historica (DRH). A. Moldova*, Volumul II (1449-186), volum întocmit de Leon Șimanschi în colaborare cu Georgeta Ignat și Dumitru Agache, București, Editura Academiei Române, 1976.
2. Codrescu, Teodor, *Uricaru*, volumul XIX, Iași, Tipografia Buciumului Român, 1891.
3. *Codul General al României (Codurile, Legile și Regulamentele uzuale în vigoare) 1856-1935 – întocmit după texte oficiale* – volumul XXII Legi uzuale cuprinzând întreaga legislațiune a anului 1934, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Centrală București, 1935
4. *Interesele și drepturile României în texte de drept internațional public*, studiu introductiv Dașcovici Nicolae, Tipografia conceionara Alexandru Terek, Iași, 1936.
5. Tonegaru, Constantin C., Theodoru A., Ioanițiu C., *Codul maritim și fluvial întocmit după textele oficiale și adnotat de Constantin C. Tonegaru, Căpitan A. Theodoru, Căpitan C. Ioanițiu*, București, Tipografia „Lupta” N. Stroilă, 1934.
6. Vianu, Alexandru, Zorin Zamfir, Constantin Bușe, *Relații internaționale în acte și documente*, vol. I (1917-1939), București, Editura Didactică și Pedagogică, 1974.

I. 2. 2. Izvoare narative editate

1. *Cronici turcești privind Țările Române. Extrase*, vol. 3 *Sfârșitul sec. XVI – începutul secolului XIX*, întocmit Mehmet, Mustafa A., București, Editura Academiei Române, 1980.
2. *Darstellung der Landwirtschaft und Montan-Industrie des Herzogthums Bukowina mit vorzüglicher Rücksichtnahme auf die Jahre 1851 und 1852*, în „Mittheilungen aus dem Gebiete der Statistik. Herausgegeben von den Direction der Administrativen Statistik

im k. k. Handels-Ministerium. Dritter Jahrgang. – I. Heft, Wien, Aus der Kaiserlich-Königlichen Hof- und Staatsdruckerei, 1854.

3. *Die Bukowina. Eine allgemeine Heimatkunde verfasst anlässlich des 50 Jährigen glorreichen Regierungsjubiläums Seine Kaiserlichen und Königlichen Apostolischen Majestät unseres Allgnädigsten Kaisers und Obersten Kriegsherrn durch die k. k. Gendarmerie des Lands. Gendarmerie-Commandos Nr. 13 Czernowitz*, Czernowitz: H. Pardini, 1899.

4. *Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild. Bukowina*, Wien, 1889.

5. *Foaia legilor și a ordonanțelor pentru Ducatul Bucovina*, Cernăuți (anii 1873, 1905, 1907, 1909).

6. *Gesetz- und Verordnungsblatt für das Herzogtum Bukowina*, Jahrgang 1903, XXIII Stück, Czernowitz, R. Eckhardt'sche k. k. Universitätsbuchdruckerei, 1904.

7. Holban, Maria (redactor responsabil), M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Paul Cernovodeanu, *Călători străini despre Țările Române*, vol. IX, București, Editura Academiei Române, 1997.

8. *Indicatorul localităților din România. Datele recensământului din 6 aprilie 1941*, București, Imprimeria Institutului Statistic, 1943.

9. *Recensământul populației din 21 feb. 1956. Structura social-economică a populației*, vol. 2, București, Direcția Generală de Statistică, 1961.

10. *Reichs-Gesetz-Blatt für das Kaiserthum Oesterreich*, Jahrgang 1869, Wien, kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei, 1869.

I. 2. 3. Instrumente de lucru

1. Adamescu, Gheorghe, I. A. Candrea, *Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”*, Editura Cartea Românească. 2 părți în 1, București f.a.

2. *Appendice la Collectiunea de Legiuirile Romaniei Vechi și Nuoii câte s-au promulgatu de la 1 ianuarie anulu 1871 până la 1 ianuarie 1875 și în continuațiune*, vol. II, București, Noua Typographia a Laboratoriloru Romani, 1875.

3. Beck, Erich, *Bibliographie zur Landerkunde des Bukowina. Literatur bis zum Jahre 1965*, München, Verlag des Südost-deutschen Kulturwerks, 1966.

4. Idem, *Bibliographie zur Landerkunde des Bukowina. Literatur aus den Jahren 1965-1975*, Dortmund, 1985.

5. Idem, *Bibliographie zur Kultur und Landeskunde der Bukowina. 1976 - 1990*, Wiesbaden, 1999.

6. *DEX: Dicționarul explicativ al limbii române*, cond. șt. Coteanu, Ion, Ediția a II-a, București, Editura Univers Enciclopedic, 1996.

7. *Dicționar german-român*, Ediția a II-a, revăzută și îmbogățită, Editura Academiei Române, 1989.

8. Grigorovitz, Emil, *Dicționarul geografic al Bucovinei*, București, Atelierele grafice Socec & Co, 1908.

9. Lahovari, George Ioan, general C. I. Brătianu, Grigore C. Tocilescu, *Marele dicționar geografic al României*, Vol. I, București, Stab. Grafic J. V. Socec, 18987.

II. Presă și publicații periodice

- „Acta Bacoviensia”. Anuarul Arhivelor Naționale Bacău, Bacău (anul 2019).
- „Adevărul”, București (anii 1937, 1948).
- „ANGVISTIA”. Istorie, Sf. Gheorghe (anul 2009).
- „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie «A. D. Xenopol»”, Iași (anul 1971).
- „Anuarul Liceului «Petru Rareș»”, Piatra Neamț (anii 1936-1940).

- „Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei”, Cluj-Napoca (anul 2007).
- „Anuarul Societății Turiștilor din România”, București (anii 1903, 1906, 1920).
- „Archiv für Geschichte, Statistik, Literatur und Kunst”, Wien (anul 1826).
- „Arhiva pentru știința și reforma socială”, București (anul 1920).
- „Avântul”, Piatra Neamț (anii 1928, 1930, 1935, 1939).
- „Banater Deutsche Zeitung”, Timișoara (anul 1940).
- „Biharea”. Culegere de studii și materiale de etnografie și artă, Muzeul Țării Crișurilor, Oradea, (anul 1994).
- „Bucovina Forestieră”, Cernăuți, (anul 1943).
- „Bucovina Forestieră” – serie nouă – Suceava (anii 1994, 1995, 1999, 2000, 2001, 2002, 2015).
- „Bukowinaer Landwirtschaftliche Blätter”, Czernowitz (anii 1904, 1905).
- „Bukowinaer Nachrichten”, Czernowitz (anii 1888, 1889, 1891).
- „Bukowinaer Post”, Czernowitz (anii 1897, 1898, 1900-1902, 1905, 1911-1914).
- „Bukowinaer Rundschau”, Czernowitz (anii 1885-1887, 1891, 1893-1895, 1905).
- „Bukowiner Genossenschafts- und Vereins- Zeitung (Handel und Gewerbe)”, Czernowitz, (anul 1907).
- „Bukowiner Handels- u. Gewerbe-Zeitung”, Czernowitz, (anul 1907).
- „Buletinul A.G.I.R.”. Buletinul Asociației Generale a Inginerilor din România, București (anii 1923, 1934).
- „Buletinul Institutului Economic Românesc”, București (anii 1922, 1935).
- „Buletinul Societății Geografice Române”, București, (anul 1893).
- „Buletinul Societății Regale de Geografie” București, (anii 1923, 1940).
- „Carpica”, Muzeul Județean de Artă și Istorie Bacău, (anul 1983).
- „Centralblatt für Eisenbahnen und Dampfschieffahrt in Oesterreich”, Wien (anii 1862, 1869).
- „Curentul”, București (anii 1936, 1937).
- „Cuvântul Țărănimii”. Organ al Partidului Național-Țărănesc, (anul 1933).
- „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, Czernowitz (anii 1905, 1906, 1908, 1912-1914, 1924, 1925, 1927, 1930, 1931, 1933, 1934, 1936, 1938).
- „Czernowitzer Detsche Tagespost”, Czernowitz (anii 1927-1929, 1931-1933, 1937, 1939, 1940).
- „Czernowitzer Morgenblatt”, Czernowitz (anii 1922, 1924, 1928, 1930-1933, 1937, 1939, 1940).
- „Czernowitzer Tagblatt”, Czernowitz (anii 1903, 1906, 1910, 1911, 1913, 1914, 1919, 1937, 1939).
- „Der Adler”, Wien, (anii 1842, 1843).
- „Der Bund”, Bern (anul 1939).
- „Desrobirea”, Câmpulung Moldovenesc (anul 1929).
- „Deutsches Volksblatt für Galizien”, Lemberg, (anul 1911).
- „Die Tat”, Zürich (anul 1944).
- „Die Wasserwirtschaft”, Wien- München, (anul 1916).
- „Die Welt”. Zentralorgan der Zionistischen Bewegung, Wien (anul 1900).
- „Deutsches Volksblatt für Galizien”, Lemberg (anul 1911).
- „Drumul Socialismului”. Organ al Comitetului Regional al P.M.R. Hunedoara și al Sfatului Popular Regional, (anul 1961).

- „Flacăra”, Piatra Neamț (anii 1944, 1945, 1947, 1951, 1957, 1959, 1963).
- „Gazeta Transilvaniei”, Brașov (anii 1842-1845).
- „Genossenschafts-und Vereins-Zeitung”, Czernowitz (anul 1895).
- „Grănicerul”. Publicație lunară pentru educația ostașului, București (anii 1940, 1941).
- „Illustrierte Kronen Zeitung”, Wien (anul 1914).
- „Înfrățirea Românească”, Cluj (anii 1925, 1926).
- „Journal des Oesterreichischen Lloyd”, Triest, (anii 1842-1845).
- „Jüdische Volksstimme”, Wien-Budapest-Brünn (anul 1910).
- „Jüdisches Gefühl”, Prag (anul 1901).
- „Kronstädter Zeitung”, Kronstadt (anul 1857).
- „Lagerzeitung für Wagna”, Graz, (anul 1917).
- „Lucrările Institutului de Geografie al Universității din Cluj (Timișoara)” (anul 1942).
- „Lupta”, București (anii 1891, 1892).
- „Lupta”. Organul partidului social-democrat din Bucovina, Cernăuți (anul 1910).
- „Lupta poporului”. Organ al Comitetului Județean P.M.R. Suceava și al Comitetului Provizoriu Județean, Suceava (anii 1950, 1951).
- „Mișcarea Medicală Română”. Revistă lunară de medicină generală, (anul 1937).
- „Mittheillungen der kaiserlich-königlichen Geographischen Gesellschaft”, Wien (anii 1858, 1874, 1896).
- „Mittheilungen aus dem Gebiete der Statistik”. Herausgegeben von den Direction der Administrativen Statistik im k. k. Handels-Ministerium, Wien (anul 1854).
- „Monitorul Bucovinei” (anul 1919).
- „*Monitorul Oficial al României*”, București (anii 1892, 1902, 1920-1922, 1924-1928, 1933, 1935, 1936, 1938, 1940, 1941, 1943, 1945, 1946).
- „Munca”. Organ al Consiliului Central al Sindicatelor din R.P.R., București (anul 1957).
- „Oberländer Tagblatt”, Thun (anul 1939).
- „Observatorul social-economic”, Brașov (anul 1943).
- „Oesterreichische Forst-Zeitung”, Wien (anii 1885, 1887, 1888, 1892) / „Oesterreichische Forst-und Jagd-Zeitung”, Wien (anii 1897, 1899, 1900, 1902, 1905, 1906, 1911, 1913, 1915, 1917) / „Wiener Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung”, Wien, (anii 1924, 1930).
- „Oesterreichische Monatschrift für den öffentlichen Baudienst”, Wien (anul 1898) / „Österreichische Wochenschrift für den öffentlichen Baudienst”, Wien (anii 1905-1916, 1918).
- „Osterreichische Volks-Zeitung”, Wien (anul 1917).
- „Ostjüdische Zeitung”, Czernowitz (anul 1923).
- „Revista Bistriței” Muzeul Județean Bistrița-Năsăud, (anul 1994).
- „Revista de drept public”, București, (anul 1929).
- „Revista de Folclor”, București, (anii 1959, 1962).
- „Revista Pădurilor”. Organ al Societății „Progresul Silvic”, București (anii 1892, 1898, 1900, 1901, 1904, 1908, 1911-1913, 1921, 1922, 1925, 1927, 1928, 1930, 1934, 1936, 1938-1941, 1957, 1965) / „Revista pădurilor și a industriei lemnului” (anul 1950).

- „Scînteia”. Organ al Comitetului Central al P.C.R., București (anii 1945, 1946, 1948-1950, 1952-1953) / „Scînteia” (anii 1954-1957).
- „Scînteia Tineretului”. Organ Central al Uniunii Tineretului Muncitor, București (anul 1955).
- „Sociologie Românească”, București (anul 1942).
- „Statistisches Jahrbuch des k. k. Ackerbau-Ministerium für 1876”, *Wien* (anul 1877).
- „Statistische Monatschrift”. Herausgegeben von der k. k. Statistischen Central-Commission, *Wien*, (anii 1886, 1888).
- „Steagul Roșu”. Organ al Comitetului Regional al P.M.R. și al Sfatului Popular Regional Bacău, Bacău (anul 1958).
- „Studii. Revista de istorie”, București (anul 1963).
- „Studii și materiale de istorie contemporană”, București (anul 1956).
- „Suceava” Anuarul Muzeului Județean, Suceava (anul 1978), Anuarul Complexului Muzeal Bucovina (anii 2004-2005-2006), Anuarul Muzeului Național al Bucovinei (anul 1994).
- „Universul”, București (anul 1936).
- „Viața creștină”, Cluj-Napoca (anul 1939).
- „Voința Națională”, București (anul 1911).
- „Wiener Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung”, *Wien*, (anii 1924, 1930).
- „Zori Noi”. Organ al Comitetului Regional PMR Suceava și al Sfatului Popular Regional, Suceava (anii 1952-1959).

III. Lucrări generale

- Abutnăriței, Ion, *Monografia comunei Coșna județul Suceava*, Botoșani, Editura Axa, 2008.
- Adăniloiaie, N., Dîrdală I., *Acțiuni țărănești în Bucovina în perioada aplicării reformei agrare din 1921*, în „Studii. Revista de istorie”, Anul XVI, Nr. 4/1963.
- Banu, Florian, Theodor Bărbulescu, Camelia Ivan-Duică, Liviu V. Țăranu, *Securitatea: Structuri – cadre: Obiective și metode*, coord.: Florica Dobre, București, Editura Enciclopedică, 2006.
- Cernat, Ion, *Dorna Candrenilor, satul de la poalele Oușorului (Pagini de monografie)*, Iași, Editura Pim, 2008.
- Ciorteanu, Cezar C., *Frontierele Bucovinei în perioada 1918-1947*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2017.
- Dârdală, Ionel, *Istoria Câmpulungului Moldovenesc*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundației Culturale „Alexandru Borza”, 2006.
- Decei, Paul, *Drumețind pe văile apelor repezi*, București, Editura Sport-Turism, 1989.
- Decker, Karl I., *Die Zipser in der Bukowina (Ein Beitrag zum karpathenländischen Deutschtum)*, în „Deutsches Volksblatt für Galizien”, 5. Jahrgang, Lemberg, Nr. 122/18 august 1911.
- *Din valea Bistriței în valea Vișeuului*, București, Editura Meridiane, 1968.
- Dranca, Nicolae Emilian, *Religiile politice în secolul XX De ce au plecat etnicii germani din Bucovina Drepturi, doctrine, deziluzii*, București, Editura Pro Universitaria, 2023.
- Felix, I., *Dare de seamă asupra epidemiei de cholera din anul 1893*, București, Lito-Tipografia Carol Göbl, 1893.

- Idem, *Istoria igienei în România în secolul al XIX-lea și starea ei la începutul secolului al XX-lea*, Partea I, Extras din *Analele Academiei Române*, Seria II. – Tom. XXIII, Memoriile Secțiunii Științifice, București, Institutul de Arte Grafice Göbl, 1901.
- Florescu, Bobu Florea, Paul Petrescu, Paul H. Stahl, *Arta populară de pe valea Bistriței*, București, Editura Academiei Române, 1969.
- Göllner, Carol, *Consecințele convențiilor vamale dintre Austro-Ungaria și România asupra vieții economice a Transilvaniei (1875-1891)*, în „Studii. Revista de istorie”, Tom 21, Nr. 2 (1968).
- Grigore, Mihai, *Defileuri, chei și văi de tip canion în România*, București, Editura Științifică și Pedagogică, 1989.
- Hadbawnik, Oskar, *Die Zipser in der Bukowina*, Stuttgart, Eigenverlag der Landsmannschaft der Buchenlanddeutschen, 1992.
- Hrenciuc, Daniel, *Cu ochii la răsărit: Relațiile româno-polone în perioada interbelică (1919-1939)*, Iași, Editura Tipo-Moldova, 2012.
- Iațencu, Rodica, *Bucovineni în Parlamentul României întregite. Senatul, legislatura 1920-1922 (II)*, în „Analele Bucovinei”, Anul XIV, Nr. 1 (2017).
- Istrati, C. I., *O pagină din istoria contimpurana a României din punctul de vedere medical, economic și național*, București, Tipografia Alexandru A. Grecescu, 1880.
- Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bukowina seit der Besitzergreifung durch Österreich*, Innsbruck, Verlag der Wagner'schen Universitäts-Buchhandlung, 1902.
- Idem, *Der Festkalender der Rusnaken und Huzulen*, în „Mitteilungen der Kais. Königl. Geographischen Gesellschaft in Wien”, 1896, XXXIX. Band, Wien, Verlag von R. Lechner's k. u. k. Hof- und Univ.-Buchhandlung, 1896.
- Kirileanu. G. T., *Corespondență*, Ediție îngrijită, note, tabel cronologic, bibliografie și indici de Mircea Handoca, București, Editura Minerva, 1977.
- Lazăr, Mihai, *Războiul vamal dintre România și Austro-Ungaria*, în „Suceava”. Anuarul Muzeului Județean, V (1978).
- Loebel, Artur., *Geschichtliches Entwicklung des Eisenbades Dorna * Evoluția istorică a băilor feroase Dorna*, Ediție bilingvă, Iași, Editura Terra Nostra, 2012.
- Oțetea, Andrei, *Pătrunderea comerțului românesc în circuitul internațional în perioada de trecere de la feudalism la capitalism*, București, Editura Academiei Române, 1977.
- *Rarău și Giupalău*. Oficiul Național de Turism Carpați, București, Colecția «Munții Noștri», 1964.
- Schiszler, Sven, *Die Umsiedlung der deutschen aus der Bukowina*. Diplomarbeit zur Erlangung des akademischen Grades eines Magisters der Philosophie an der Geisteswissenschaftlichen Fakultät der Karl-Franzes-Universität Graz, 2000.
- Simionescu, I., *Țara noastră*, Ediția a doua revăzută și adăugită, București, Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol II”, 1938.
- Stoica, Leontin, *Serviciul sanitar al armatei române în perioada 1914 – 1919*. Teză de doctorat în științe istorice, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Chișinău, 2012.
- Țopa, Dumitru, *Românismul în regiunea dintre Prut și Nistru din fosta Bucovină*, București, Editura Casei Școalelor, 1928.
- Velcea, Valeria, Alexandru Savu, *Geografia Carpaților și a Subcarpaților Românești*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1982.
- Veverca, Ion, *Dezvoltarea și caracteristicile industriei românești*, în *Aspecte ale economiei românești*. Consiliul superior Economic. Oficiul de Studii Cercetări și

Îndrumări. Material documentar pentru cunoașterea unor probleme în cadrul planului economic, București, 1939.

IV. Lucrări speciale

- Acatrinei, Constantin, *Primele plute în contul anului 1951*, în „Lupta poporului”, Anul IV, Nr. 937, 31 august 1950.
- *Accident de automobil*, în „Avântul”, An I, Nr. 20, Piatra-Neamț, 16 iulie 1928.
- Adascăliței, V., Despre actul creației folclorice, în RF, Anul IV, Nr. 1-2, București, 1959.
- Adăniloiaie, N., I. Dîrdală, *Acțiuni țărănești în Bucovina în perioada aplicării reformei agrare din 1921*, în „Studii. Revista de istorie”, Anul XVI, Nr. 4 (1963).
- *Aktiengesellschaft für Holzgewinnung vormals P. & C. Goetz & Co.*, în „Oesterreichische Forst-und Jagd-Zeitung”, 35. Jahrgang, Nr. 1789, Wien, 20 April 1917.
- Albu, V., *A fi sutamiist nu-i ușor*, în „Drumul Socialismului”, Anul XIII, Nr. 1946, 28 martie 1961.
- Alecsandrescu, Gh., *Câteva date asupra cauzelor ce influențează progresul T. B. C. la populația din circ. Dorna*, în „Mișcarea medicală română”, anul X-lea, nr. 9-10, septembrie-octombrie 1937.
- Alt, Alois von, *Ein Ausflug in die Marmaroscher Karpathen, im Sommer 1855*. Abhandlungen der Kaiserlich-Königlichen Geographischen Gesellschaft, în „Mitteilungen der Königlichen Geographischen Gesellschaft”, II. Jahrgang 1858, Wiena, 1858.
- Alviurescu, G., *Casele de Asigurare*, în „Cuvântul Țărănimii”. Organ al Partidului Național-Țărănesc, Anul XII, Nr. 387, Cernăuți, 6 august 1933.
- Anania, M., *Pădurea Tarcău*, în „Revista Pădurilor”, Tomul XIV, Seria II, Anul IV, 1900.
- Anania, Mihail, *Descrierea pădurei Tarcău și plutăria pe Bistrița*, Extras din „Revista Pădurilor”, București, Tipografia «Gutenberg», Joseph Göbl, 1900.
- *Anghina difterică din județul Neamț*, în „Lupta”, Anul VIII., Nr. 1485, 12-13 august 1891.
- *Anghina difterică*, în „Lupta”, Anul IX., Nr. 1818, 25 septembrie 1892.
- Antonescu, Petre, *Comerțul și industria lemnoasă în România. Rapoarte consulare*, în „Revista Pădurilor”, Tomul XVIII, Seria II, Anul VIII, 1904.
- Idem, *Comerțul și industria lemnoasă în România. Rapoarte consulare*, în „Revista Pădurilor”, Tomul XIX, Seria II, Anul IX, 1905.
- Idem, *Silvicultura la Congresul internațional de Agricultură din Viena*, în „Revista Pădurilor”, Tomul XXII, Seria III, Anul II, ianuarie-februarie 1908.
- *Anuarul forestier pentru industria și comerțul lemnului din România*, București, 1936.
- Arsenie, C., *Anul muncitoresc 1935. Înfăptuirile Ministerului Muncii*, în „Curentul”, Anul IX, Nr. 2842, 2 ianuarie 1936.
- Arvinte, V., *Terminologia exploatării lemnului și a plutăritului*, Extras din „Studii și Cercetări Științifice”, Anul VIII (1957), Fasc. 1, Iași, Editura Academiei Române, 1957.
- *Au pornit plutele*, în „Scînteia Tineretului”, Anul XI, Nr. 1843, 2 aprilie 1955.
- *Au pornit plutele*, în „Zori Noi”, Anul XIII, Nr. 3521, 31 martie 1959.
- *Auf der Sniatyner Brücke: Rumänisch-russische Begegnung*, în „Czernowitzer Deutsche Tagespost”, 16. Jahrgang, Nr. 4650, Czernowitz, 21 September 1939.
- *Aus Lopuszna*, în „Bukowinaer Rundschau”, IV. Jahrgang, Nr. 152, Czernowitz, 27 August 1885.

- *Ausflug ins Elend. Brief aus Dorna*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 14. Jahrgang, Nr. 3711, Czernowitz, 9 Jänner 1931.
- *Auskünste. Die Einteilung der Assentierten. Auf vielfache Anfragen*, în „Illustrierte Kronen Zeitung”, 15. Jahrgang, Nr. 5224, Wien, 20 Juli 1914.
- Băncilă, Mircea, Ion Pricopie, *Plutăritul în bazinul pârâului Coșna și dimensionarea opustului Coșnița*, în „Revista Pădurilor”, Anul LXXI, Nr. 7, iulie 1957.
- Beer, H., *Freamăt de viață nouă în pădurile Dornei*, în „Zori Noi”, Anul IX, Nr. 2411, 18 august 1955.
- Bereziuc, Rotislav, *Transportul lemnului în Bucovina*, în „Bucovina Forestieră”, serie nouă, Anul II, nr. 1 (1994).
- Bivolu, N., *Întrecere în munți*, în „Scînteia”, Anul XXIV, Nr. 3098, 8 octombrie 1954.
- Blasen, Philippe Henri, Andrei Cușco, *Noua-Suliță – Triplex Confinium. Experiențe Transfrontaliere la periferiile imperiale (1869-1914)*, în Flavius Solomon et al. (ed.), *Ipostaze istorice ale mișcărilor de populație și modele identitare etnolingvistice actuale*, București, Editura Academiei Române, 2019.
- *Bluttat an der Grenze*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 20. Jahrgang, Nr. 5753, Czernowitz, 5 November 1937.
- Boicu, Leonid, *Încercări de navigabilizare a râurilor moldovenești în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie «A. D. Xenopol»”, Iași, III (1966).
- Boldur, Mihai, *Politica forestieră a României de la 1919 până în prezent*, în „Revista Pădurilor”, Anul XXXIV, Nr. 1, ianuarie 1922.
- *Börsen-Schiedsgericht. Ein interessanter Holzprozeß*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, 21. Jahrgang, Nr. 1912, Czernowitz, 24 Februar 1924.
- Botă, Ovidiu, *Evoluția legislației silvice din Bucovina (III)*, în „Analele Bucovinei”, anul XIX, 1 (2012).
- Botez, Constantin Th., *Istoricul exploatării fondului forestier din România în perioada interbelică (decembrie 1918 – august 1940)*, Iași, f. e., 1979 (Universitatea Iași – Teză de doctorat, Conducător științific, prof. univ. dr. Aurel Loghin).
- Botez, Nicolae, *Se îmbunătățesc condițiile de muncă și de viață ale plutașilor din bazinul Dornelor*, în „Zori Noi”, Anul VI, Nr. 1721, 14 mai 1953.
- Botez-Kaukaz, M., *Asigurările Sociale în România*, în „Buletinul Asociației Generale a Inginerilor din România A.G.I.R.”, Anul XVI, Nr. 9, septembrie 1934.
- Brașcanu, Paul, *Năluci pe ape: Plutașii*, Iași, Editura Ștef, 2014.
- *Brief aus Dorna-Kandreni*, în „Czernowitzer Deutsche Tagespost”, 9. Jahrgang, Nr. 2562, Czernowitz, 21 September 1932.
- *Bucovina în primele descrieri geografice, economice și demografice*, Ediție bilingvă îngrijită de acad. Radu Grigorovici, Cernăuți, Editura Alexandru cel Bun, 2011.
- *Bukowinaer Angelegenheit im Parlament*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 15. Jahrgang, Nr. 4235, Czernowitz, 6 Oktober 1932.
- *Bukowinaer Holzindustrie im Jahre 1906*, în „Bukowiner Genossenschafts- und Vereins- Zeitung (Handel und Gewerbe)”, I. Jahrgang, Nr. 6, Czernowitz, 1 Juli 1907.
- *Bukowinaer Holzindustrie*, în „Oesterreichische Forst-und Jagd-Zeitung”, 33 Jahrgang, Nr. 1689, Wien, 21 Mai 1915.
- *Bukowinaer Holzindustrie*, în „Oesterreichische Forst-und Jagd-Zeitung”, 33 Jahrgang, Nr. 1692, Wien, 11 Juni 1915.
- *Buna organizare a muncii în exploatările forestiere – asigură aprovizionarea fabricilor de cherestea cu material lemnos*, în „Zori Noi”, Anul IX, Nr. 2359, 18 iunie 1955.

- Bungețianu, C., *Stocul nostru disponibil de rășinoase (cherestea) în august 1921*, în „Buletinul Institutului Economic Românesc”, An I, Nr. 1, ianuarie 1922
- C. S., *Aspecte ale reconstrucției. Refacerea podurilor de pe Valea Bistriței*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVI, Nr. 335, 24 septembrie 1945.
- Cacina, Aurel, *Succesele plutașilor din regiunea noastră*, în „Zori Noi”, Anul VIII, Nr. 2002, 14 martie 1954.
- *Cale liberă pe Bistrița*, în „Zori Noi”, Anul XI, Nr. 2770, 18 octombrie 1956.
- Cartianu, I. P., *Plutăria pe Bistrița și puhoaietele (inundațiile)*, în „Revista Pădurilor”, Tomul XXVI, Seria IV, Anul VI, 1912.
- *Către plutași*, în „Flacăra”, An I, Nr. 15, Piatra-Neamț, 20 noiembrie 1944.
- *Către plutași*, în „Flacăra”, An II, Nr. 39, Piatra-Neamț, 5 aprilie 1945.
- *Cel mai vechi cod silvic românesc: Orânduiala de pădure pentru Bucovina dată de împăratul Iosif al II-lea în 1786*, în „Bucovina Forestieră”, serie nouă, Anul VIII, nr. 2 (2000).
- Chiribău, V., *Protecția muncii, preocupare centrală a lucrătorilor din sectorul de exploatare al Ministerului Economiei Forestiere*, în „Revista pădurilor”, Anul 80, nr. 7, iulie 1965.
- Chiru, C., *Canalisarea râurilor și irigațiuni*, în „Buletinul Societății Geografice Române”, Anul al XIV-lea, Trim. III și IV (1893).
- *Cinste muncitorilor și tehnicienilor din întreprinderile care și-au îndeplinit înainte de termen sarcinile planului!*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVIII, Nr. 1581, 13 noiembrie 1949.
- Ciubăncan, Vasile T., *Solidaritatea umană în apărarea și păstrarea averilor grănicerești născădute împotriva regimului hortyst de ocupație (1 septembrie 1940 – 25 octombrie 1944)*, în „File de istorie”, V, Muzeul Bistrița, 1988.
- Ciucă, I., *A început plutăritul*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XIX, Nr. 1706, 11 aprilie 1950.
- Ciupală, I., *Terminologia întrebuințată la plutăria lemnelor pe Bistrița*, în „Bucovina Forestieră”, vol. 10, Nr. 1-2 (2002).
- Cojanov, D., V. Vomperski, *Mașina transportabilă de găurit bușteni pentru cadrul plutei*, în „Știința și tehnica sovietică în ajutorul muncitorilor și maiștrilor din exploatarea forestiere”, Consiliul General al A.R.L.U.S. și Institutul de Documentare Tehnică, Nr. 1, septembrie 1954.
- Cojocar-Țuiac, Constantin, *Plutăritul pe Bistrița. Incursiune în istorie*, Ediția a doua, revăzută și adăugită, Iași, Editura Universitas XXI, 2016.
- *Comerțul de băuturi spirtoase*, în „Avântul”, Anul VI, Nr. 155, Piatra-Neamț, 26 aprilie 1935.
- *Comitetul raional de partid Vatra Dornei, trebuie să acorde mai multă atenție plutăritului*, în „Făclia Sucevei”, Anul IV, Nr. 1155, 6 iulie 1951.
- *Comunicatul sovieto-român privind predarea către Republica Populară Română a cotei de participare sovietice în societățile mixte sovieto-române*, în „Zori Noi”, Anul VIII, Nr. 2138, 28 septembrie 1954.
- *Constantin Ivănuș*, Institutul de Istorie a Partidului de pe lângă C.C. al P.M.R., București, Editura de Stat pentru Literatură Politică, 1956.
- *Correspondenzen. Lopuszna*, în „Bukowinaer Nachrichten”, I. Jahrgang, Nr. 22, Czernowitz, 19 Juli 1888.
- *Correspondenzen. Lopuszna*, în „Bukowinaer Rundschau”, IV. Jahrgang, Nr. 153, Czernowitz, 30 August 1885.
- Cristea, Cezar, *Contribuții bibliografice. Presa forestieră pe luna martie 1938*, în „Revista Pădurilor”, Anul 50, Nr. 4, aprilie 1938.

- *Cu mai mult avânt la îndeplinirea planului de plutărit*, în „Flacăra”, Anul III, Nr. 77, Piatra-Neamț, 21 aprilie 1951.
- *Cu plutele pe Bistrița*, în „Scînteia”, Anul XXVI, Nr. 3865, 27 martie 1957.
- *Cu plutele pe Bistrița*, în „Zori Noi”, Anul XIII, Nr. 3418, 28 noiembrie 1958.
- *Cu plutele pe Dorna*, în „Scînteia”, Anul XXVI, Nr. 3954, 10 iulie 1957.
- Czikkann, M., *Producte der Land- und Forstwirtschaft*, în *Wolkswirtschaftliche Studien über Constantinopel und das anliegende Gebiet. Beiträge des k. u. k. Consulates und der österreichisch-ungarischen Handelskammer in Constantinopel zur Darstellung des Welthandels und der Geschichte der Preise auf der internationalen Ausstellung in Wien 1873; Weltausstellung 1873*, Wien, Druck der kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei, 1873.
- *Das forstliche Bringungswesen in der Bukowina*, în „Czernowitzer Tagblatt”, I. Jahrgang, Nr. 149, Czernowitz, 28 Juli 1903.
- *Das Unfallversicherungswesen*, în „Czernowitzer Tagblatt”, VIII. Jahrgang, Nr. 2128, Czernowitz, 23 März 1910.
- *Das wertlose Bukowiner Gold*, în „Czernowitzer Detsche Tagespost”, 8. Jahrgang, Nr. 2267, Czernowitz, 23 September 1931.
- *Das wertlose Bukowiner Gold*, în „Czernowitzer Detsche Tagespost”, 8. Jahrgang, Nr. 2270, Czernowitz, 26 September 1931.
- Decei, Paul, *Străbătând văile carpatine*, București, Editura Albatros, 1977.
- Decker, Karl I., *Die Zipser in der Bukowina (Ein Beitrag zum karpathenländischen Deutschtum)*, în „Deutsches Volksblatt für Galizien”, 5. Jahrgang, Nr. 122, Lemberg, 18 August 1911.
- *Decret-lege pentru ratificarea Aranjamentului dintre România și Ungaria privitor la plutăritul pe Tisa*, în „Monitorul Oficial”, Anul CVIII, nr. 134, 12 iunie 1940.
- Denarowski, Karl, *Commentar zur Sanitätskarte der Bukowina*, Wien, Verlag der k. k. Bukowinaer Landesregierung, 1880.
- *Der Ausfuhrzoll auf Rundholz*, în „Czernowitzer Tagblatt”, I. Jahrgang, Nr. 76, Czernowitz, 29 April 1903.
- *Der Dniester, ein Abzugskanal für galizische Landesprodukte (Schluß)*, în „Journal des Oesterreichischen Lloyd”, VIII Jahrgang, Nr. 100, Triest, 16 December 1843.
- *Der Dniester, ein Abzugskanal für galizische Landesprodukte*, în „Journal des Oesterreichischen Lloyd”, VIII Jahrgang, Nr. 99, Triest, 13 December 1843.
- *Der Dniester, ein Abzugskanal für galizische Landesprodukte*, în „Der Adler”, Nr. 297, 18 Dezember 1843.
- *Der gute Wille (Brief aus dem Huzulengebiete)*, în „Czernowitzer Tagblatt”, Nr. 3210, Czernowitz, 25 September 1913.
- *Der Holzhandel im Czeremosgebiet und die letzten Ereignisse*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 22. Jahrgang, Nr. 6272, Czernowitz, 5 Oktober 1939.
- *Der Holzhandel Rumäniens*, în „Oesterreichische Forst- und Jagd-Zeitung”, 29. Jahrgang, Nr. 1488, Wien, 7 Juli 1911.
- *Der Holzmarkt im Czeremosgebiet*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 22. Jahrgang, Nr. 6202, Czernowitz, 14 Juli 1939.
- *Der Holzmarkt*, în „Wiener Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung”, 48. Jahrgang, Nr. 2504, Wien, 26 Dezember 1930.
- *Der Holzmarkt. Holzbörse in Czernowitz*, în „Wiener Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung”, 42 Jahrgang, Nr. 2148, Wien, 7 März 1924.
- *Despre autorizațiunile eliberate de Direcțiunea Vănilor prevăzute de art. 94*, în „Grănicerul”, Anul IX, Nr. 3, martie 1940.

- *Destoinicia plutășilor*, în „Steagul Roșu” Nr. 1601 (3080), Bacău, 15 martie 1958.
- *Definiătorul titlului de „cel mai bun plutăș de pe Dorna”*, în „Zori Noi”, Anul X, Nr. 2498, 29 noiembrie 1955.
- *Die 25-jährige Bestandfeier des österreichischen. Touristenklubs Sektion „Bukowina”*, în „Czernowitzer Tagblatt”, Nr. 3170, Czernowitz, 31 August 1913.
- *Die Arbeiter-Unfallversicherungsanstalt*, în „Czernowitzer Tagblatt”, VIII. Jahrgang, Nr. 2093, Czernowitz, 9 Februar 1910.
- *Die Brücke ist fertig*, în „Czernowitzer Deutsche Tagespost”, 6. Jahrgang, Nr. 1652, Czernowitz, 25 August 1929.
- *Die Ermordung des russischen Grenzgendarmen*, în „Czernowitzer Tagblatt”, XI. Jahrgang, Nr. 3229, Czernowitz, 2 Dezember 1913.
- *Die Flößer verlangen Erhöhung der Frachtsätze*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 20. Jahrgang, Nr. 5578, Czernowitz, 4 April 1937.
- *Die Floßerei auf dem Czeremosch*, în „Czernowitzer Deutsche Tagespost”, 17. Jahrgang, Nr. 4807, Czernowitz, 3 April 1940.
- *Die Floßbarmachung der Bukowiner Flüsse*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 7. Jahrgang, Nr. 1712, Czernowitz, 27 März 1924.
- *Die Grenzzwischenfälle an der Theiß. Amtliche rumänische Darstellung*, în „Der Bund”, Abend-Ausgabe, 90. Jahrgang, Nr. 356, Bern, 3 August 1939.
- *Die Holzflöße auf der goldenen Bistritza*, în „Kronstädter Zeitung”, Nr. 26, 14 Februar 1857.
- *Die Huzulen und das Floßamt*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 14. Jahrgang, Nr. 3826, Czernowitz, 29 Mai 1931.
- *Die Juden in der Czechoslovakei*, în „Ostjüdische Zeitung”, 14. Jahrgang, Nr. 63, Czernowitz, 7 August 1932.
- *Die Landungsplätze für Flösse in Oesterr-Nowosielitza*, în „Bukowinaer Post”, Nr. 692, Czernowitz, 22. Mai 1898.
- *Die neue Straßenbrücke über den Czeremosz*, în „Czernowitzer Tagblatt”, XII. Jahrgang, Nr. 3421, Czernowitz, 12 Aprilie 1914.
- *Die Not der Holzhändler im Czeremosz*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 14. Jahrgang, Nr. 3825, Czernowitz, 28 Mai 1931.
- *Die polnische Regierung an rumänischen Boden*, în „Oberländer Tagblatt”, Dreiundsechziger Jahrgang, Nr. 218, Thun, 18 September 1939.
- *Die Schifffahrt auf dem Dniester nach Odessa, die Verbindung des schwarzen Meeres mit der Ost und Nordsee und die daraus entstehenden Vorteile*, în „Archiv für Geschichte, Statistik, Literatur und Kunst”, Nr. 14 und 15, 3 Februar 1826.
- *Die Schiffsbauholzflößung aus der Bukowina nach Konstantinopel*, în „Oesterreichische Forst-Zeitung”, 10. Jahrgang, Nr. 494, Wien, 17 Juni 1892.
- *Die Situation des rumän. Holzexportes*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 20. Jahrgang, Nr. 5586, Czernowitz, 14 April 1937.
- *Die Trift am weißen Czeremosz*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, Nr. 2576, Czernowitz, 25 August 1912.
- *Die Trift auf dem Czeremoszflusse*, în „Oesterreichische Forst-und Jagd-Zeitung”, 20. Jahrgang, Nr. 1022, Wien, 1 August 1902.
- *Die Triftverhältnisse am Czeremosz*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 5. Jahrgang, Nr. 1325, Czernowitz, 1 December 1922.
- *Die Ueberschwemmung in Dorna*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, 24. Jahrgang, Nr. 6758, Czernowitz, 3 September 1927.

- *Die Verwaltung in unserem Gau. Die Wirtschaftslage*, în „Czernowitzer Deutsche Tagespost”, 17. Jahrgang, Nr. 4807, Czernowitz, 2 April 1940.
- *Din nou plute pe Bistrița*, în „Zori Noi”, Anul XIII, Nr. 3525, 4 aprilie 1959.
- Direcțiunea Centrală a Pădurilor Cluj, Regiunea Silvică Bistrița, *Monografia pădurilor comunale din fostul district grănițăresc Năsăud*, în „Bucovina Forestieră”, serie nouă, Anul XV, Nr. 2 (2015).
- Donisă, Ioan, Petre Poghirc, *Valea Bistriței*, București, Editura Științifică, 1968.
- Dranca, Nicolae Emilian, *Religiile politice în secolul XX: De ce au plecat etnicii germani din Bucovina Drepturi, doctrine, deziluzii*, București, Editura Pro Universitaria, 2023, p. 229.
- *Drum bun tovarășe Țăranu*, în „Zori Noi”, Anul XI, Nr. 2765, 14 octombrie 1956.
- Dumitrescu, I. G., *Comerțul lemnului. Comerțul de lemn în anul 1927*, în „Revista Pădurilor”, Anul XL, Nr. 1, ianuarie 1928.
- Dumitru, I., *Cronica lemnului*, în „Revista Pădurilor”, Anul XLII, Nr. 3, martie 1930.
- Duță, Alexandru, *Legăturile comerciale ale Bucovinei cu România prin intermediul navigației pe Prut la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX*, în „Suceava” Anuarul Muzeului Național al Bucovinei, (XXI) 1994.
- Duță, Alexandru-Florinel, Adrian Pohrib, *O instituție internațională cu sediul la Galați: Comisia Mixtă a Prutului (1866-1919). Prezentare de fond arhivistic*, în „Acta Bacoviensia. Anuarul Arhivelor Naționale Bacău”, XIV, Onești, Editura Magic Print, 2019.
- E. P., *Neglijarea intereselor românești în Comisiunea polono-română a Ceremușului*, în „Curentul”, Anul X, Nr. 3539, 6 decembrie 1937.
- Ebner, K., *Der Verkehr auf den österreichischen Wasserstraßen in der Zeit vom Jahre 1902 bis zum Jahre 1912*, în „Die Wasserwirtschaft”, 9. Jahrgang, Nr. 4, Wien-München, 15. Februar 1916.
- *Ein Notschrei der Staatsbeamten*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, 27. Jahrgang, Nr. 7509, Czernowitz, 15 März 1930.
- *Eine kleine Reise in unsere Berge*, în „Bukowinaer Nachrichten”, II. Jahrgang, Nr. 221, Czernowitz, 3 Juni 1889.
- *Eine praktische Neueinführung beim Holzflößen*, în „Czernowitzer Tagblatt”, Nr. 3224, Czernowitz, 4 Oktober 1913.
- *Einsturz des Brückenprovisoriums bei Vijnitz*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, Nr. 3464, Czernowitz, 6 Juni 1914.
- *Ende eines Arbeitskonfliktes*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 20. Jahrgang, Nr. 5594, Czernowitz, 23 April 1937.
- *Etnografia Văii Bistriței: Zona Bicaz*, Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al Județului Neamț, Piatra Neamț, 1973.
- *Fahrpreisermäßigung für Flößer*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, Nr. 304, Czernowitz, 4 Jänner 1905.
- Falcon, H., *Reorganizarea industriei forestiere din județul Neamț*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVII, Nr. 1201, 19 august 1948.
- *Fällungseinschränkungen in Rumänien*, în „Wiener Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung”, 48. Jahrgang, Nr. 2492, Wien, 3 Oktober 1930.
- Felix, I., *Dare de seamă asupra epidemiei de cholera din anul 1893*, București, Lito-Tipografia Carol Göbl, 1893.
- Filip, T., *Pe ape de munte*, în „Zori Noi”, Anul IX, Nr. 2437, 18 septembrie 1955.
- Filip, Traian, *O nouă și puternică unitate industrială a luat ființă în regiunea noastră: Combinatul Forestier „Sovromlemn” Vatra Dornei*, în „Lupta poporului”, Anul IV, Nr. 873, 16 iunie 1950.

- Filip, Vasile C., *Cronica lemnului*, în „Revista Pădurilor”, Anul XLVIII, Nr. 6, iunie 1936.
- Florescu, Ioan, *Note asupra pădurilor României dezmembrate*, în „Revista Pădurilor”, Anul 52, Nr. 10, octombrie 1940.
- Florescu, M. P., *Contribuțiuni la problema comerțului și industriei lemnului*, în „Revista Pădurilor”, Anul XXXVII, Nr. 6, iulie 1925.
- Idem, *Industria forestieră la o mare răspântie*, în „Revista Pădurilor”, Anul XXXIII, Nr. 7-8-9, iulie-august-septembrie 1921.
- Idem, *O anchetă în industria forestieră din Bucovina*, în „Revista Pădurilor”, Anul XXXVII, Nr. 1, ianuarie 1925.
- Idem, *Pădurile județului Neamț*, în „Avântul”, Anul III, Nr. 74, Piatra-Neamț, 26 septembrie 1930.
- *Flößerei-Abkommen zwischen Rumänien und Sowietrußland*, în „Banater Deutsche Zeitung”, 22. Jahrgang, Nr. 128, Timișoara, 11 iunie 1940.
- *Floßverkehr in der Bukowina*, în „Bukowinaer Post”, XII. Jahrgang, Nr. 1741, Czernowitz, 23 März 1905.
- *Forstwirtschaftliche Betrachtungen an der Bukowinaer Karpathenfront*, în „Oesterreichische Forst-und Jagd-Zeitung”, 35. Jahrgang, Nr. 1802, Wien, 20 Julie 1917.
- Fuchs, Simon, *Situația industriei forestiere și luptele muncitorilor forestieri la începutul crizei economice din 1929*, în „Studii și materiale de istorie contemporană”, vol. I, București, Editura Academiei Române, 1956.
- *Galizien und der Dniester*, în „Journal des Oesterreichischen Lloyd”, X Jahrgang, Nr. 20, Triest, 16 Februar 1845.
- Gârbu, S., *Anii forestieri 1941-1942 în Bucovina în lumina evenimentelor*, în „Bucovina Forestieră”, An I, Nr. 1, ianuarie-martie 1943, Cernăuți, 1943.
- Idem, *Fondul Bisericesc Ortodox Român din Bucovina la expoziția „Bucovina reîntregită 1942”*, în „Bucovina Forestieră”, An I, Nr. 2, aprilie-iunie 1943, Cernăuți, 1943.
- Idem, *Gospodăria forestieră bolșevică aplicată în pădurile Fondului Bisericesc Ortodox Român din Bucovina de Nord*, în „Bucovina Forestieră”, An I, Nr. 1, ian.-martie 1943, Cernăuți, 1943.
- *Gefahr für die Holzindustrie der Bukowina*, în „Allgemeine Zeitung Tagblatt”, Nr. 578, Czernowitz, 4 Juli 1919.
- Ghițescu, N. M., *Industria lemnului în Bucovina*, în „Arhiva pentru știința și reforma socială”, An 1, Nr. 4, ianuarie 1920.
- Giurescu, Constantin C., *Istoria pădurii românești din cele mai vechi timpuri până astăzi*, Ediția a doua, revăzută și adăugită, București, Editura Ceres, 1976.
- Glinski, M., *Fracht und Zoll ruinieren die Holzindustrie*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 11. Jahrgang, Nr. 2901, Czernowitz, 12 April 1928.
- Groza, N., *Pe apele repezi în munți...*, în „Zori Noi”, Anul XIII, Nr. 3579, 9 iunie 1959.
- *Gründung von Industrien in Galizien*, în „Jüdische Volksstimme”, XI. Jahrgang, Nr. 13, Wien – Budapest – Brünn, 30 März 1910.
- Guttenberg, Adolf cavalier de, *Raport asupra excursiei Asociației Silvicultorilor din Austria în Bucovina și a 42-a adunare generală, ținută la Cernăuți (13-21 iunie 1897)* în „Bucovina Forestieră”, serie nouă, Anul IX, Nr. 1-2 (2001).
- Guzman, Eugen, *Silvicultura și industriile ei, în Dezvoltarea agriculturii și economiei silvice cu industriile lor cât și a vânatului și pescăritului în ducatul Bucovina de la anul 1848*, în *Geschichte der österreichischen Land und Forstwirtschaft und ihrer Industrien 1848-1898*, Supplementband, Zweite Hälfte, Wien, Commissionsverlag Moritz Perles, 1901.

- *Hauptbericht der Handels- und Gewerbekammer für das Herzogthum Bukowina nebst der Topographisch-statistischen Darstellung des Kammerbezirkes mit Schluss des Jahres 1861*, Czernowitz, Johann Eckhardt, 1862.
- *Hauptrechenschaftsbericht des k. k. Forst- Inspektors für das Jahr 1903. (Forstsetzung)*, în „Bukowinaer Landwirtschaftliche Blätter”, VIII. Jahrgang, Nr. 15, Czernowitz, 1 August 1904.
- *Hauptrechenschaftsbericht des k. k. Landes-Forstinspektors, k. k. Oberforstrat Eckl für das Jahr 1904*, în „Bukowinaer Landwirtschaftliche Blätter”, IX Jahrgang, Nr. 15, Czernowitz, 1 August 1905.
- Heyn, B., *Der Trift und Flößereibetrieb am weißen und schwarzen Czeremoszflusse*, în „Oesterreichische Forst-Zeitung”, 3. Jahrgang, Nr. 140, Wien, 4 September 1885.
- Idem, *Die Erzherzog-Kronprinz-Rudolfsklause*, în „Oesterreichische Forst-Zeitung”, 3. Jahrgang, Nr. 124, Wien, 15 Mai 1885.
- *Hilfe für die Arbeitslosen*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 13. Jahrgang, Nr. 3685, Czernowitz, 4 Dezember 1930.
- *Holzexport und Holzhandel im Jahre 1899*, în „Bukowinaer Post”, VII. Jahrgang, Nr. 975, Czernowitz, 29. März 1900.
- *Hotărârea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. pentru îmbunătățirii muncii în sectorul de exploatare și industrializare a lemnului*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XIX, Nr. 1853, 3 octombrie 1950.
- Hreciuc, D., *Deosebite succese în muncă la „Sovrom-exploatări” nr. 4 Vatra Dornei*, în „Făclia Sucevei”, Anul IV, Nr. 1153, 4 iulie 1951.
- Hubicki, Stanisław, *Splaw drewna na Czeremoszu*, Lwów, Odbitka Z »Czasopisma Technicznego«, 1935.
- Huschmied, Richard, *„Nun ist Czernowitz mit einem Schlage eine Soldatenstadt geworden” – Die Dreimalige russische Besetzung der Hauptstadt der Bukowina im ersten Weltkrieg unter Besonderer Berücksichtigung der Persons des Gendarmerieoffiziers Eduard Fischer*, în *Die Bukowina: historische und ethnokulturelle Studien*, Cernăuți, Selena Bukowina, 2007.
- Ichim, R., *Plutăritul pe Bistrița*, în „Almanahul Pădurii” (1985).
- Ichim, Radu, *Oameni și fapte în viața pădurilor din Bucovina (I)*, în „Bucovina forestieră”, serie nouă, Anul III, nr. 1 (1995).
- *Impunerea plutășilor*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVI, Nr. 387, 24 noiembrie 1945.
- *Industria lemnului din județele Botoșani, Dorohoi și Suceava*, în „Revista Pădurilor”, Anul VII, octombrie, noiembrie 1892.
- *Inspektionen in der Bukowinaer Industrie*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 20. Jahrgang, Nr. 5614, Czernowitz, 21 Mai 1937.
- *Instrucțiuni pentru aplicarea sistemului definitiv de salarizare a muncitorilor din sectorul forestier și norme de muncă pentru lucrările silvice și exploatări-transporturi forestiere*, București, Atelierele de material didactic [1959].
- Ionescu, D. G., *Plutăria pe Bistrița*, în „Revista Pădurilor”, Tomul XII, Seria II, Anul II, 1898.
- Ionescu, G. C., *Excursia Școalei forestiere în anul 1912*, în „Revista Pădurilor”, Tomul XXVII, Seria V, Anul VII (1913).
- Ionescu-Galați, I. G., *Elemente de contabilitate forestieră*, București, Institutul de Arte Grafice «Bucovina», 1930.
- *Ist eine Schiffbarmachung des Pruthes anzutreiben?*, în „Bukowinaer Post”, XII. Jahrgang, Nr. 1755, Czernowitz, 27 April 1905.

- Istrate, Corneliu, *Despre gospodăria moșierească din regiunea de munte a Moldovei la mijlocul secolului al XIX-lea*, în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie «A. D. Xenopol»” Iași, VIII (1971).
- Ivanovici, C., *O excursie forestieră în Bucovina*, în „Revista Pădurilor”, Tomul XXV, Seria III, Anul V (1911).
- Ivănescu, Dumitru, *Din istoria silviculturii românești*, București, Editura Ceres, 1972.
- *În luptă cu sloiurile de gheață*, în „Zori Noi”, Anul XIII, Nr. 3420, 30 noiembrie 1958.
- *În Munții Neamțului, șapte mii de oameni se îngrijesc de pădurile noastre*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVII, Nr. 1131, 28 mai 1948.
- *În nordul țării, într'un timp scurt 12.000 muncitori forestieri și ingineri au terminat cojirea a 2.800.000 m.c. arbori doborâți de furtuni*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVII, Nr. 1161, 4 iulie 1948.
- *Îndrumător pentru plutăritul lemnului*, București, Institutul de Documentare Tehnică, 1954.
- *Întrecerea plutașilor*, în „Zori Noi”, Anul XI, Nr. 2950, 22 mai 1957.
- *Întrecerea plutașilor*, în „Zori Noi”, Anul XI, Nr. 3026, 18 august 1957.
- *Jakobeni IV. Von Kirlibaba nach!*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, Nr. 5885, Czernowitz, 11 September 1924.
- *Jüdische Flösser in Galizien und der Bukowina*, în „Die Welt. Zentralorgan der Zionistischen Bewegung”, 4. Jahrgang, Nr. 13, Wien, 30 März 1900.
- Kaindl, Raimund Friedrich, *Am weißen Czeremosz*, în „Bukowinaer Rundschau”, X. Jahrgang, Nr. 1025, Czernowitz, 27 August 1891.
- Idem, *Aus dem Czeremoszthale*, în „Bukowinaer Rundschau”, VI. Jahrgang, Nr. 432, Czernowitz, 25 Oktober 1887.
- Kaufman, Josef, *Cronica comunităților israelite din județul Neamțu, cuprinzând: hrisoave, documente, inscripții, fotografii etc.*, Tomul I, Piatra-Neamț, 1928-1929.
- Kirileanu, G. T., *Însemnări pentru istoria bisericii vechi din Buhuș*, în „Avântul”, Anul XI, Nr. 186, Piatra-Neamț, 3 Septembrie 1939.
- Kochanowski, C., *Die Trift auf dem Czeremoszflusse*, în „Oesterreichische Forst-und Jagd-Zeitung”, 20. Jahrgang, Nr. 1022, Wien, 1 August 1902.
- *Korrespondenzen. Jablonitza*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, Nr. 2552, Czernowitz, 27 Juli 1912.
- Kwiatowski, C. v., *Der Pruth*, în „Mittheillungen der kais. und königl. Geographischen Gesellschaft in Wien”, XVII. Band, Wien, Verlag der geographischen Gesellschaft, 1874.
- *La fabrica «Domeniul Broșteni» din Roznov se va lucra tâmplăria pentru casele distruse de război*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVI, Nr. 342, 3 octombrie 1945.
- *La homoanca dela Floreni*, în „Zori Noi”, Anul V, Nr. 1530, 27 septembrie 1952.
- *La schelele de legare a plutelor*, în „Zori Noi”, Anul X, Nr. 2646, 24 mai 1956.
- Lazăr, Horia, *Comerțul lemnului. Exportul și importul lemnăriei*, în „Revista Pădurilor”, Anul XXXIX, Nr. 1-2, ianuarie-februarie 1927.
- *Lege a Codului Silvic*, București, Tip. „Antonescu”, 1923.
- *Legea contabilității trebuie schimbată*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, 27. Jahrgang, Nr. 380, Czernowitz, 15 März 1930.
- Leon, Gheorghe C., *Proprietatea forestieră în vechiul Ocol al Câmpulungului Moldovenesc*, în „Bucovina Forestieră”, Anul VII, nr. 1-2 (1999).

- Leonida, Dimitrie, *Perspective economice legate de valea Bistriței moldovene*, în „Buletinul Societății Regale de Geografie”, Tomul XLII (1923), București, 1924.
- *Lipsuri în organizarea plutăritului*, în „Flacăra”, Anul IX, Nr. 605, Piatra-Neamț, 21 septembrie 1957.
- *Lohnkonflikt in der Flößerei*, în „Czernowitzer Deutsche Tagespost”, 14. Jahrgang, Nr. 3918, Czernowitz, 3 April 1937.
- *Lohnkonflikt zwischen Flössern und Unternehmern*, în „Czernowitzer Tagblatt”, III. Jahrgang, Nr. 496, Czernowitz, 4 April 1937.
- *Lopuszna*, în „Bukowinaer Rundschau”, VI. Jahrgang, Nr. 402, Czernowitz, 14 August 1887.
- *Lucrările celui de al V-lea Congres al Sindicatului muncitorilor din agricultură și silvicultură*, în „Munca”, Anul XIII, Nr. 3081, 24 septembrie 1957.
- *Lupta pentru îndeplinirea sarcinilor de plan la unitatea 7-a a Trustului de exploatare „Sovromlemn” Vatra Dornei*, în „Zori Noi”, Anul VI, Nr. 1828, 17 septembrie 1953.
- Lustun, Corneliu, *Depresiunea Dornelor. Planificare economică forestieră*, Lucrare scrisă pentru Examenul de Stat, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Geografie și Geologie, Iași, 1951.
- M. A., *O mai bună organizare a muncii în fabricile forestiere*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVII, Nr. 1142, 11 iunie 1948.
- *Mai mult material lemnos*, în „Zori Noi”, Anul X, Nr. 2713, 10 august 1956.
- Manole, Horia, *Întreprinderile forestiere în 1924*, în „Revista Pădurilor”, Anul XXXVII, Nr. 2, februarie 1925.
- Marin, Ionel, *Mișcarea muncitorească și socialistă din Valea Bistriței până în anul 1921*, în „Carpica”, Muzeul Județean de Artă și Istorie Bacău, XV (1983).
- *Mecanizarea procesului de producție*, în „Zori Noi”, Anul X, Nr. 2688, 12 iulie 1956.
- *Mikuli-Klause*, în „Czernowitzer Tagblatt”, I. Jahrgang, Nr. 218, Czernowitz, 20 Oktober 1903.
- Mircea, C., *Au pornit plutașii*, în „Scânteia”, Anul XIV, Nr. 3267, 24 aprilie 1955.
- Idem, *În schelele de scoatere din Bistrița, munca trebuie mai bine organizată*, în „Flacăra”, Anul XI, Nr. 773, Piatra-Neamț, 9 mai 1959.
- Moraru, M. T., N. Leșanu, *Pentru o continuă dezvoltare a plutăritului în raionul Vatra Dornei*, în „Făclia Sucevei”, Anul IV, Nr. 1165, 18 iulie 1951.
- *Müssen Stadt und Bezirk Wiznitz untergehen?*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, XXII. Jahrgang, Nr. 6213, Czernowitz, 24 Oktober 1925.
- Netta, Gheron, *Navigațiunea pe Nistru*, în „Buletinul Institutului Economic Românesc”, An XIV, Nr. 7 – 9, iulie – septembrie 1935.
- Nicolescu, Vasile D., *Din materialele premiate la concursul de cântece noi și cântece muncitorești-revoluționare*, în Revista de Folclor, Anul VI, Nr. 1-2, București, 1962.
- *Niculcea läßt wieder von sich hören*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 13. Jahrgang, Nr. 3643, Czernowitz, 15 Oktober 1930.
- *Notschrei aus dem Czeremoszgebiete*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 11. Jahrgang, Nr. 2901, Czernowitz, 12 April 1928.
- Novac, Mircea, *Pe valea Dornelor*, în „Munca”, Anul XIII, Nr. 3059, 29 august 1957.
- *O femeie curajoasă*, în „Flacăra”, Anul XV, Nr. 1186, Piatra-Neamț, 8 mai 1963.

- *O propunere a deputaților social-democrați în folosul muncitorilor din Bucovina*, în „Lupta. Organul partidului social-democrat din Bucovina”, Anul III, Nr. 9, Cernăuți, 1 Aprilie 1910.
- *Oesterreichischer Reichsforstverein*, în „Oesterreichische Forst-und Jagd-Zeitung”, 15. Jahrgang, Nr. 759, Wien, 16 Juli 1897.
- Opletal, Josef, *Das forstliche Transportwesen im Dienstbereiche der k. k. Direktion der Güter des Bukowinaer griechisch-orientalischen Religionsfondes in Czernowitz nach amtlichen Quellen*, Wien, K. K. Ackerbauministerium, 1913.
- Idem, *Forstliche Bauinvestitionen im Bereiche der k. k. Direktion der Güter der Bukowiner griechisch-orientalischen Religionsfondes in Czernowitz*, Czernowitz, Verlage der k. k. Güterdirektion, 1906.
- Papp, Ladislau, Gh. P. Antonescu, Eugen Guzman, *Transportul lemnelor pe apă și pe uscat*, București, Tipografia „Națională” Jean Ionescu & Co, 1923.
- Pădureanu, Dominuț, *Considerații privind morile de cereale, morile de scândură (joagărele), morile de piatră (șteampurile) și morile de lână (pivele) de pe cursul superior al Arieșului*, în „Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei”, Simpozionul Omagial „Romulus Vuia și etnografia românească” 1922-2007, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2007.
- *Pentru buna desfășurare a plutăritului*, în „Zori Noi”, Anul VIII, Nr. 1989, 30 martie 1954.
- *Pentru distribuirea produselor raționate, muncitorii forestieri au fost asimilați categoriei muncă grea*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVI, Nr. 985, 27 noiembrie 1946.
- *Pentru îmbunătățirea plutăritului în raionul Vatra Dornei*, în „Zori Noi”, Anul VIII, Nr. 2037, 27 mai 1954.
- *Pentru o mai bună folosire a timpului la plutărit*, în „Zori Noi”, Anul V, Nr. 1547, 18 octombrie 1952.
- *Pentru salvarea grabnică a lemnului căzut, în pădurile Neamțului muncitorii s'au luat la întrecere*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVII, Nr. 1132, 29 mai 1948.
- Pizzalla, J., *Oesterreichs Fluss-Schiffahrt im Jahre 1885*, în „Statistische Monatschrift”. Herausgegeben von der k. k. Statistischen Central-Commission, XII. Jahrgang, Wien, Alfred Hölder, k. k. Hof- und Universitäts-Buchhändler, 1886.
- Idem, *Oesterreichs Flussschiffahrt in den Jahren 1883-1887*, în „Statistische Monatschrift”. Herausgegeben von der k. k. Statistischen Central-Commission, XIV. Jahrgang, Wien, Alfred Hölder, k. k. Hof- und Universitäts-Buchhändler, 1888.
- „Regna” *Societatea pentru exploatarea pădurilor grănicerești din Bistrița*, în „Desrobirea”, Nr. 7, Câmpulung Moldovenesc, 24 martie 1929.
- Plugaru, N., *Apele Bistriței pe un nou făgaș*, în „Flacăra”, Anul XI, Nr. 798, Piatra-Neamț, 5 august 1959.
- *Plutașii își respectă angajamentele*, în „Flacăra”, Anul XI, Nr. 782, Piatra-Neamț, 10 iunie 1959.
- *Plutașii și-au respectat cuvântul dat*, în „Flacăra”, Anul XI, Nr. 795, Piatra-Neamț, 25 iulie 1959.
- *Plutăritul pe Bistrița*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XXI, Nr. 2370, 10 iunie 1952.
- Polohan, V., *Plutașii*, în „Zori Noi”, Anul X, Nr. 2725, 26 august 1956.
- Pop, Eugen, *Structuri de siguranță, ordine publică și apărare în toamna și vara anului 1940, sub impactul cedării părții de nord-vest a României*, în „ANGVISTIA” 13 (2009), Istorie, Sf. Gheorghe, Editura ANGVISTIA, 2009.
- Popescu, Alexandru, *Plutăritul lemnului în Vechiul Regat*, în „Revista Pădurilor”, Anul XLII, Nr. 9, septembrie 1930.

- Popescu, Constantin V., *Originea etnică a proprietarilor de păduri*, în „Revista Pădurilor”, Anul 52, Nr. 11, noiembrie 1940.
- Popescu-Argeșel, Ion, *Bistrița Aurie*, București, Editura Sport-Turism, 1982.
- Prepeluc, Aurel, *Din nou despre plutărit. Mărturii arhivistice*, în „Suceava Anuarul Complexului Muzeal Bucovina”, XXXI-XXXII-XXXIII (2004-2005-2006) Suceava (2007).
- *Prima plută*, în „Zori Noi”, Anul XII, Nr. 3227, 15 aprilie 1958.
- *Prin Moldova în reconstrucție. Se refac podurile aruncate în aer de nemți*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVI, Nr. 372, 6 noiembrie 1945.
- Prisnea, Constantin, *Valorificarea masivelor păduroase din valea Bistriței*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVII, Nr. 1110, 29 aprilie 1948.
- Prodan, Tr., *In der Marienklause*, în „Czernowitzer Deutsche Tagespost”, 16. Jahrgang, Nr. 4623, Czernowitz, 20 August 1939.
- *Protecția muncii în silvicultură și în industria lemnului*, în „Revista pădurilor și a industriei lemnului”, Anul 65, nr. 2-3, martie-iunie 1950.
- Rășcanu, Aurel, *Bucovina din punct de vedere al industriei lemnului*, în „Revista Pădurilor”, Anul XXXIV, Nr. 10, octombrie 1922.
- *Realizările sectorului de forestier în cadrul Planului de Stat pe anul 1949*, în „Revista Pădurilor”, Anul 65, Nr. 2-3, martie-iunie, 1950.
- *Recensământul populației din 21 feb. 1956. Structura social-economică a populației*, vol. 2, București, Direcția Generală de Statistică, 1961.
- Reușescu, C. N., *Prin societatea „Sovromlemn” se pun în valoare masive forestiere considerate până acum inaccesibile*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVI, Nr. 605, 21 august 1946.
- *Rezultate în campania de plutărie*, în „Flacăra”, Anul XI, Nr. 778, Piatra-Neamț, 27 mai 1959.
- Roll, Mathias, *Das Schicksal eines Ortes*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, 31. Jahrgang, Nr. 8804, Czernowitz, 5 August 1934.
- Idem, *Die österreichisch-russischen Vertragsverhandlungen und die Bukowina*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, Nr. 602, Czernowitz, 6 Jänner 1906.
- Roman, Iovu, *Pe Bistrița Aurie au pornit plutele*, în „Zori Noi”, Anul XIII, Nr. 3528, 8 aprilie 1959.
- Romstorfer, C. A., *Vergleichende graphische Statistik in ihrer Anwendung auf das Herzogthum Bukowina und das österreichische Staatsgebiet*, Wien, 1886.
- *Rumänische Grenze an zahlreichen Stellen überstritten*, în „Die Tat”, 9. Jahrgang, Nr. 45, Zürich, 4 April 1944.
- *Rumänisch-ungarische Grenzzwischenfälle*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 22. Jahrgang, Nr. 6219, Czernowitz, 4 August 1939.
- Rus, Dorin-Ioan, *Din activitatea Societății de plutărit din Reghinul – Săsesc 1853-1908*, în „Revista Bistriței”, Muzeul Județean Bistrița-Năsăud, XIV (2000).
- *Russisch-rumänisches Uebereinkommen für den Floßverkehr*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 23. Jahrgang, Nr. 6468, Czernowitz, 6 Juni 1940.
- S. C., *Coborârea Bistriței pe plute*, în „S. T. R. Publicație anuală a Societății Turiștilor din România”, vol. I (1903), București, 1904.
- *S'a discutat și aprobat Noul sistem de salarizare*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVIII, Nr. 1321, 11 ianuarie 1949.
- Saegiu, N., *Transportul în gospodăria forestieră*, în „Revista Pădurilor”, Tomul XV, Seria II, Anul V, 1901.
- Săndulescu, D., *Organizarea plutăritului pe Bistrița*, în „Adevărul”, Anul 62, Nr. 17144, 22 Aprilie 1948.

- Schärf, Moritz, „*Goetz*” und der Holzhandel im Czeremoszgebiete, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 14. Jahrgang, Nr. 3833, Czernowitz, 7 Juni 1931.
- Schindler, E., *Importanța problemei de amenajarea râului Ceremuș în raport cu proiectul de amenajarea râului Prut pe teritoriul Bucovinei*, în „Buletinul Asociației Generale a Inginerilor din România A.G.I.R.”, Nr. 9, sept. 1934.
- Schmedes, Carl Ritt von, *Geographisch-statistische Übersicht Galiziens und der Bukowina nach amtlichen Quellen bearbeitet*, Lemberg, 1869.
- *Siebenbürgischer Karpathenverein, Sektion Bukowina*, în „Czernowitzer Deutsche Tagespost”, 10. Jahrgang, Nr. 2811, Czernowitz, 23 Juli 1933.
- Simionescu, I., *Cu pluta pe Bistrița*, în „Universul”, Anul al 53-lea, Nr. 166, 18 iunie 1936.
- *Singura armă este organizarea în sindicate*, în „Flacăra”, Anul II, Nr. 35, Piatra-Neamț, 22 martie 1945.
- Sowiński, Marek, *Wykorzystanie górskich rzek Karpat Wschodnich do transportu drewna w bylej monarchii Austro-Węgier*, în GEOGRAPHY AND TOURISM, vol. 1 (2013).
- *Stenographische Protokolle des Bukowinaer Landtages*, Czernowitz (anii 1878, 1898, 1900, 1905, 1907, 1913)
- Stera, F., *Die Holztrift auf dem Weißen Czeremosch*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, Nr. 2938, Czernowitz, 13 April 1913.
- *Streit bei Goetz*, în „Czernowitzer Deutsche Tagespost”, 6. Jahrgang, Nr. 1610, Czernowitz, 6 Juli 1939.
- Suder, Mihai, *Pentru continua dezvoltare a industriei forestiere*, în „Scânteia”, Anul XXII, Nr. 2559, 17 ianuarie 1953.
- *Și în pădurile Neamțului se aplică metodele sovietice de muncă*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XIX, Nr. 1699, 1 aprilie 1950.
- *Și la întreprinderea de plutărie se experimentează sistemul îmbunătățit de salarizare și normare a muncii*, în „Flacăra”, Anul IX, Nr. 590, Piatra-Neamț, 27 iulie 1957.
- Teodorescu, Ștefan T., *Metodă de scoaterea lemnului din pădure în Bucovina*, în „Revista Pădurilor”, Anul XLVI, Nr. 1-2, ianuarie-februarie 1934.
- Teodorescu-Kirileanu, Gh., *Bistrița la Broșteni-Suceava*, în „Anuarul Societății Turiștilor din România”, vol. III (1905), București, 1906.
- Tiriug, Mircea, *Plutăritul și condițiile de viață ale plutășilor de pe Bistrița*, în „Sociologie Românească”, An IV, Nr. 7-12, iulie-decembrie 1942.
- Tocitu, Ion V., *Trecutul averilor grănicerești nășăudene și problema „Regiei Cooperative Regna”*, în „Observatorul social-economic”, Anul X (Seria II), Nr. 5, Brașov, septembrie-octombrie 1943.
- *Triftconcession*, în *Oesterreichische Forst-und Jagd-Zeitung*, 20. Jahrgang, Nr. 1031, Wien, 3 Oktober 1902.
- *Triftkonzession*, în „Oesterreichische Forst-und Jagd-Zeitung”, 23. Jahrgang, Nr. 1158, Wien, 10 März 1905.
- Tufescu, Victor, *Valoarea economică a râurilor moldovenești*, în „Buletinul Societății Regale Române de Geografie”, Tomul LIX, București, 1940.
- Turenschi Arcadie, *Noi mașini sovietice la exploatarea forestiere din județul Câmpulung*, în „Lupta poporului”, Anul IV, Nr. 843, 12 mai 1950.
- Țapina, I., *Plutașii din comuna Ciocănești, Vatra Dornei au depășit norma stabilită pentru plutărit*, în „Scânteia”, Seria III, Anul XVIII, Nr. 1297, 9 decembrie 1948.
- Țăranu, Victor, *Plutăritul pe Bistrița*, în „Anuarul Liceului «Petru Rareș»” Piatra Neamț, 1936-1940.

- Țurcanu, Gh., *Brigăzile legătorilor de plute de la Sovromlemn Broșteni-Neamț vor depăși normele cu sută la sută*, în „Lupta poporului”, Anul IV, Nr. 923, 13 august 1950.
- *Ueber automatische Klappwehre*, în „Oesterreichische Forst-Zeitung”, 5. Jahrgang, Nr. 216, Wien, 18 Februar 1887.
- *Ueber automatische Klappwehre (Schluß)*, în „Oesterreichische Forst-Zeitung”, 5. Jahrgang, Nr. 217, Wien, 25 Februar 1887.
- *Ueber den Holzhandel in der Bukowina (Fortsetzung)*, în „Der Adler”, Nr. 191, 12 August 1842.
- *Ueber den Holzhandel in der Bukowina. Holzarten*, în „Journal des Oesterreichischen Lloyd”, VII Jahrgang, Nr. 62, Triest, 3 August 1842.
- *Ueber den Holzhandel in der Bukowina. Fortsetzung*, în „Journal des Oesterreichischen Lloyd”, VII Jahrgang, Nr. 63, Triest, 6 August 1842.
- *Ueber den Holzhandel in der Bukowina. Fortsetzung*, în „Journal des Oesterreichischen Lloyd”, VII Jahrgang, Nr. 64, Triest, 10 August 1842.
- *Ueber den Holzhandel in der Bukowina. Fortsetzung*, în „Journal des Oesterreichischen Lloyd”, VII Jahrgang, Nr. 65, Triest, 13 August 1842.
- *Ueber den Holzhandel in der Bukowina. Fortsetzung*, în „Journal des Oesterreichischen Lloyd”, VIII Jahrgang, Nr. 12, Triest, 11 Februar 1843.
- *Um den Wijnitzer Holzhandel*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 14. Jahrgang, Nr. 3877, Czernowitz, 31 Juli 1931.
- *Un nou transport de tractoare „K. T. 12” ne-a sosit din Uniunea Sovietică*, în „Făclia Sucevei”, Anul IV, Nr. 1162, 14 iulie 1951.
- *Unfälle beim Baue der Eisenbahnbrücke über den Dniester zu Zaleszczyki*, în „Bukowinaer Post”, Nr. 525, Czernowitz, 18. April 1897.
- *Ungarisch-rumänische Zwischenfälle*, în „Der Bund”, Abend-Ausgabe, 90. Jahrgang, Nr. 355, Bern, 2 August 1939.
- Vasiliu, V., *Industria țărănească a lemnului*, în „Revista Pădurilor”, Tomul XXV, Anul 51, Nr. 1 1939.
- Idem, *Legiurile forestiere și cele în legătură cu pădurea*, în „Revista Pădurilor”, Anul 53, Nr. 6-7, iunie-iulie 1941.
- *Verkehr der Fürsterthümer Moldau und Walachai*, în „Journal des Oesterreichischen Lloyd”, IX Jahrgang, Nr. 33, Triest, 24 April 1844.
- Vermeulen, Jean H., *Legea apelor. Ilegalitatea art. 73 din regulament, taxa de plutire. Instanțe de judecată*, în „Revista de drept public”, Anul IV, Nr. 1, ianuarie-martie 1929.
- *Viața economică în nordul Bucovinei*, în „Curentul”, Anul IX, Nr. 2872, 1 februarie 1936.
- Vicol, Dragoș, *Scrisori din Țara Pădurilor (II). Plute pe Dorna*, în „Scînteia”, Anul XXV, Nr. 3659, 27 iulie 1956.
- Vidican, Dorel, *Exploatarea pădurilor grănicerești de la Năsăud prin societatea „Regna” (1926-1932)*, în „Revista Bistriței”, VIII (1994).
- *Vin plutele*, în „Scînteia”, Anul XXVI, Nr. 3837, 22 februarie 1957.
- Vlad-Popovici, Angela, *Exploatarea pădurilor și plutăritul pe valea Bistriței moldovene*, în „Lucrările Institutului de Geografie al Universității din Cluj (Timișoara)”, vol. VII (1942).
- *Von den forstlichen Besitzungen der Aktiengesellschaft für Holzgewinnung und Dampfsägebetrieb, vormals P. & C. Goetz & Cie.*, în „Oesterreichische Forst-und Jagd-Zeitung”, 29. Jahrgang, Nr. 1478, Wien, 28 April 1911.

- *Von der Holzbörse*, în „Czernowitzer Allgemeine Zeitung”, 24 Jahrgang, Nr. 6761, Czernowitz, 7 September 1927.
- Wessely, Josef, *Die Forste, die Staatsgüter und der Handel mit den Producten des Waldes und der forstlichen Industrien*, în *Die Bodencultur Oesterreichs im Auftrage des k. k. Akerbauministeriums*, Wien, Faesy & Frick, 1873.
- *Wieder Floßerei am Czeremosz*, în „Czernowitzer Deutsche Tagespost”, 17. Jahrgang, Nr. 4832, Czernowitz, 4 Mai 1940.
- *Wiederaufnahme der Flösserei auf dem Ceremuş*, în „Czernowitzer Morgenblatt”, 23. Jahrgang, Nr. 6441, Czernowitz, 4 Mai 1940.
- Zăvoianu, Ion S., *Uzul comercial*, în „Revista Pădurilor”, Tomul XXII, Seria III, Anul II, 1908.
- Zăvoianu, Tamara, *Angajamentele muncitorilor și tehnicienilor Unității de exploatare „Sovromlemn” nr. 4 Vatra Dornei*, în „Lupta poporului”, Anul IV, Nr. 1126, 2 iunie 1951.
- Zeller Mayer, Josef, *Das Czeremosz- und Wizenkathal bei Wiznitz*, în „Bukowinaer Nachrichten”, II. Jahrgang, Nr. 242, Czernowitz, 3 Juli 1889.
- Ziffer, Rudolf, *Die Uferschutzbauten bei den Bukowinaer Localbahnen*, în „Oesterreichische Monatschrift für den öffentlichen Baudienst”, IV. Jahrgang, Heft 2, Wien, Februar 1898.
- *Zollfreie Holzeinfuhr in Rumänien*, în „Oesterreichische Forst-Zeitung”, 6. Jahrgang, Nr. 291, Wien, 27 Juni 1888.
- *Zu den hochwasserschäden im Gebirge*, în „Bukowinaer Post”, 20. Jahrgang, Nr. 3029, Czernowitz, 27. Juli 1913.
- *Zur Holzzollfrage*, în „Oesterreichische Forst-Zeitung”, 3. Jahrgang, Nr. 117, Wien, 27 März 1885.
- ПРИЛУЦКИЙ, А. В., *ЙТАНОУНИКУ СПЛОТОЧНОТО СТАНКА (РУКОВОДСТВО)*, МОСКВА, ГОСЛЕСБУМИЗДАТ, 1951.

V. Resurse electronice

- Țone, Florentina, *Exercițiu de recuperare: Portretul sanitar al comunei Fundu moldovei în anul 1928*, <http://www.cooperativag.ro/portretul-sanitar-al-comunei-fundul-moldovei-in-vara-anului-1928>.
- <http://www.metric-conversions.org>.
- <https://www.conversie-unitati.info>.
- <https://www.revistaconstructiilor.eu>